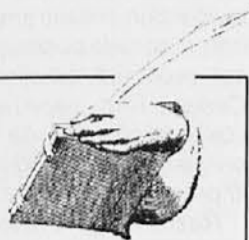

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978
 Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Kmalu na volitve

Ivo Jevnikar

Koliko bo trajala vlada novega ministrskega predsednika Dinija in koliko življenja ima pred sabo sedanji italijanski parlament, v tem trenutku še ni jasno, čeprav Berlusconi je krog glasno zahteva nove parlamentarne volitve.

Prav gotovo pa bodo spomladi pri nas občinske volitve: na Tržaškem v občinah Dolina, Repentabor in Zgonik, na Goriškem v občinah Doberdob, Sovodnje in Števerjan, a tudi v številnih občinah Benečije, v Reziji in Naborjetu-Ovčji vasi.

Kdaj bodo pokrajinske volitve na Tržaškem, pa ni znano. Jeseni so jih odložili, ker je deželno upravno sodišče ugotovilo, da pritožba vidnih predstavnikov Slovenske skupnosti proti volilnemu redu za pokrajinske volitve na Tržaškem sloni na trdnih temeljih. Zdaj mora ustavno sodišče preveriti, ali določila nekdanjega vladnega komisarja Palamare oškodujejo zastopnost okoliških občin in slovenske manjšine. Če se bo to zgodilo pravočasno ali pa bo zakonodajalec spremenil določila, bodo tudi tržaške pokrajinske volitve spomladi. Vsekakor pa se je spet pokazalo, da volilna zakonodaja v mnogočem zapostavlja slovensko manjšino. Dovolj je, da sedanji večinski sistem primerjamo z zagotovljenim zastopstvom za manjšini, ki velja v Sloveniji.

Občinske volitve v pretežno slovenskih občinah bodo prinesle novosti. Najprej gre za število svetovalcev: v Dolini jih bo odslej 16, v manjših občinah pa 12 (prej 15). Druga novost zadeva manjše občine. Doslej je veljalo, da je lista, ki je na volitvah dosegla prvo mesto, odnesla 12 svetovalcev, drugouvrščena pa tri. Odslej prejme prva lista dve tretjini mest, torej osem, ostala štiri mesta pa si po proporcionalnem sistemu porazdelijo vse ostale liste. Tretja novost zadeva župana. Tega ne bo več izvolil občinski svet na prvi seji, temveč bo mesto zasedel tisti predstavnik prvouvrščene liste, ki ga bodo že predlagatelji na sami listi označili kot županskega kandidata.

Za slovenske volilce se postavlja vprašanje, kako omogočiti, da se upravljanju naših občin posvetijo najboljše sile tudi s preraščanjem starih delitev, a tudi, kako ohraniti čimbolj domače uprave, brez vdora tudi skrajno nacionalističnih italijanskih sil, ki ga nova zakonodaja omogoča.

Zaradi nizke stopnje rodnosti zmeraj manj Slovencev

Znanstvene in strokovne ustanove v Sloveniji se v zadnjem obdobju čedalje bolj sistematično ukvarjajo z demografskimi gibanji v državi, predvsem z razlogi upadanja stopnje rodnosti. Rojstev je namreč čedalje manj. Ob tem je očitno, da je država povsem zanemarila prebivalstveno oziroma družinsko politiko. Uveljavila se je norma enega do največ dveh otrok na družino. To pa ni dovolj niti za enostavno biološko reprodukcijo slovenskega naroda. Za nemoteno obnavljanje prebivalstva bi bilo potrebno, da se uveljavi norma od dveh do treh otrok na družino.

Skupni koeficient rodnosti (to je povprečno število živorojenih otrok na eno žensko) je znašal leta 1994 samo 1,31, medtem ko naj bi bil za

nacionalno reprodukcijo potreben vsaj koeficient 2,15.

Znanstveniki in strokovnjaki z raznih področij ugotavljajo in razčlenjujejo vzroke upadanja stopnje rodnosti. Pri tem ugotavljajo, da ne gre v prvi vrsti za gospodarske in socialne stiske posameznikov oziroma družin, ampak tudi za druge razloge, ki jih bodo dodatno analizirali. Za zdaj pa se razne ustanove izogibajo ugotavljanju političnih razsežnosti in vzrokov upadanja rojstev. Med njimi je namreč tudi podcenjevanje družine, kar je posledica ideoloških vplivov prejšnjega režima. Ko bo družina spet postala ena izmed temeljnih vrednot družbe in posameznikov, bo to zagotovo spodbudilo tudi

povečanje rodnosti. Gre seveda za daljši proces in preobrazbo duha. Iz neke javnomnenjske raziskave, ki jo je izvedel eden od ljubljanskih časnikov, namreč izhaja mnenje, da bodo imele slovenske družine v letu 2000 celo manj otrok, kot pa jih imajo sedaj. Povprečno število družinskih članov, ki šteje sedaj borih tri, se bo torej še zmanjšalo.

Kot zanimivost in spodbudo slovenskim družinam naj navedemo, da je najštevilnejša družina v državi v Dokležovju, med Veržejem in Banovci v Prekmurju. Gre za Roma Terezijo in Ignaca Horvata, ki imata trinajst otrok. Zakonca pravita, da brez otrok ne bi mogla živeti in da je vsak izmed njih »sad ljubezni«.

M.

Nova italijanska vlada

Lamberto Dini je parlamentu v Rimu predstavil novo vlado in svoj program. Presenečen ni bilo, saj je v bistvu napovedal, da se bo lotil najbolj perečih problemov države na gospodarsko-finančnem področju, kar pomeni zaostritev varčevalne politike. Država pa lahko varčuje le na področjih, na katerih veliko potroši, to se pravi na zdravstvenem in pokojninskem. Jasno je torej, kdo bo to varčevanje plačal. Pa tudi to varčevanje ne bo dovolj in brez novih davkov ni moč misliti na uspešnost vlade. Polega tega je Dini napovedal tudi večjo mobilnost na področju dela in s tem gotovo ne bo zadovoljil sindikatov. V bistvu bo Dini uresničil najbolj vroči del Berlusconijevega programa stiskanja pasu. Diniju lahko štejemo v dobro, da ni skrival težav in ni določil časovne zapadlosti svoje vlade, kot je to zahtevala desnica. To je gotovo preprečil Scalfaro, ki se je znašel v hudem sporu z Berlusconiem in Finijem, ki sta svojo morebitno podporo novi vladi pogojevala z zahtevo po točno določenem datumu novih volitev. To pa bi ne bilo v skladu z ustavo, ki ne predvideva vlade s časovno omejenim mandatom. Dini je v svojem programu celo bežno omenil narodnostne manjšine, vendar si iz njegovega programa nimamo kaj veliko obetati. Tudi naše kulturne ustanove in društva, ki so tako odvisna od javnih podpor.

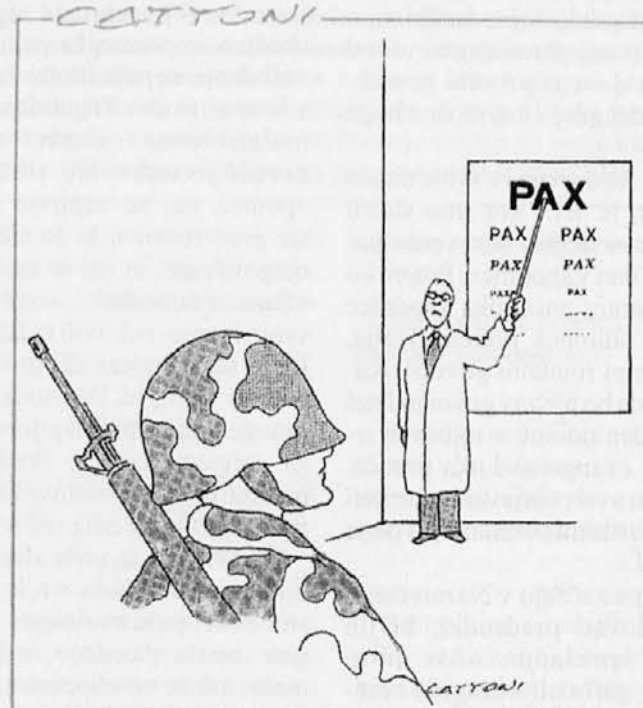
Kljub povedanemu pa je treba Dinijevo vlado pozdraviti, ker je prekinila Berlusconijev naskok na državne institucije, ki naj bi desnici zagotovil večletno vladanje s posledicami, ki bi bile katastrofalne za italijansko demokracijo. Zato je povsem na mestu dogovor med

Bossijem, D'Alema in Buttiglionejem, da so odvrgli prejšnjo vlado in da podprejo Dinija in tako pripravijo teren za novo koalicijo, za katero sicer še ni jasno, kakšna bo. Zeleno luč so prižgali tudi finančni in industrijski krogi. Berlusconi in Fini nista hotela tehnične vlade podpreti niti kot vlade premirja: bojita se, da bi bila preveč učinkovita na gospodarskem področju, kar bi ji lahko močno podaljšalo življenje. Čas

pa ne igra v korist desnice, ker se bodo volilci prej ali slej spametovali in bodo razumeli, da Berlusconi išče samo svoje osebne koristi, Fini pa skuša postaviti svojo desnico na oblast, od katere je bila ves povojni čas odstranjena. Morda bi vmesno obdobje tehnične vlade prispevalo tudi k notranji stremnitvi v gibanju Naprej Italija, če se bo zavedlo nevarnosti objema s skrajno desnico. Center in levica (skupaj s sindikati) pa se morata zavedati, da je treba za demokracijo tudi kaj žrtvovati, predvsem pa, da je treba postaviti prave in trdne temelje bodoči koaliciji. Komunisti so bili tudi tokrat skrajno dosledni (Bertinotti je kritike na račun Dinija so utemeljene) in so dokazali, da poznajo samo pot za obrambo demokracije pred fašizmom, se pravi odkrit spopad, ki danes ni več za nikogar sprejemljiv.

- S

Vojaki ne vidijo. Kaj pa oblastniki?

V nedeljo, 29. januarja, bo po vseh cerkvah

NABIRKA ZA

KATOLIŠKI

TISK

JANUAR
 MESEC NAŠEGA
 KATOLIŠKEGA
 TISKA

Katoliški tisk za kulturo srca.
 Srce v središče kulture!

Katoliški glas

Mladika RAST

Pastirček

Knjige GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE

in DRUŽINA OGNJIŠČE

V NEDELJO, 29. JANUARJA
 NABIRKA ZA NAŠ KATOLIŠKI TISK

Nekaj aktualnih papeževih izjav

V Sidneyu: »Kakor sami vidite, sem zopet tu v Avstraliji (prejšnji obisk je bil leta 1986; op. p.). Zadnje čase so se nekatere osebe spraševale, če mi bo sploh mogoče priti k vam, vendar mi je božja previdnost dovolila priti na to pot, ki me je peljala v Manilo na Filipinih, v Port Moresby in Papuo, Gvinejo. Sedaj sem tu v Sidneyu za beatifikacijo redovnice Mary McKillop... Dokler mi bo Bog dovolil, bom moral nadaljevati z opravljanjem Petrovega poslanstva: pričati, da je Kristus Mesija, Gospod, in potrjevati svoje brate in sestre v pravi veri.«

Papež je jasno odgovoril tistim, ki so pretiravali glede njegove boleznin in mu celo svetovali, naj se umakne.

Aprila je na primer rekel kirurgu Fineschiju: »Morate me zdraviti in jaz moram ozdraveti, ni mesta za častnega papeža.«

Po utrudljivi poti po Vzhodu mu je zadostovala ena sama noč počitka, da se je v nedeljo pokazal na oknu svoje palače čil in dobre volje ter nagovoril Rimljane in romarje.

Azijskim škofom: »Pripravite celinsko sinodo pred letom 2000 in preučite možnost krajevne inkulturacije evangelija, da bo imela Cerkev vernike, ki bodo dosledni kristjani in Azijci, ne bodo brezbržni do vsakega človeškega trpljenja in bodo v stalnem dialogu in sodelovanju s pripadniki ostalih veroizpovedi.

Kakor je bil v prvem tisočletju zasajen križ v evropska tla, v drugem v ameriška in afriška, tako naj se v tretjem tisočletju spravi bogata žetev vere v tej tako obširni in živi azijski celini.«

Blagoslov za radijsko postajo Ognjišče

Sedež Radia Ognjišče v Kopru

Potem ko je že od poletja tekkel lokalni program iz koprškega studia Radia Ognjišče, se mu je v decembru pridružil še osrednji ljubljanski studio in tako je s polnimi pljuči zaživel nova radijska postaja, ki so ji hitro prisluhnili mnogi poslušalci.

Sredi decembra je ljubljanski nadškof slovesno blagoslovil pro-

store nove radijske postaje, ki so v sklopu zavoda sv. Stanislava v Ljubljani. Poudaril je, kako velik pomen ima Radio Ognjišče za Cerkev na Slovenskem, in zaželel veliko blagoslova direktorju msgr. Francu Boletu, uredniku Franciju Trstenjaku in vsem sodelavcem ter poslušalcem novega radia.

Zadeva odstavljenega francoskega škofa Jacques-a Gaillota

Preteklo nedeljo je odstavljeni škof, za katerega se močno zanimajo evropski mediji, imel v svoji katedrali v Evreuxu (mesto s 50.000 prebivalci, približno 100 km od Pariza) poslovilno mašo od svojih vernikov.

Škof Gaillot si je pričakoval, kot napovedano, 50.000 udeležencev; prišlo jih je le približno 10.000, med temi tudi taki, ki jim za vero in Cerkev sploh ni mar, dobra pa jim je vsaka priložnost, da jo napadajo.

Škof Gaillot ima 59 let, je zelo znan, ker je večkrat nastopal po televiziji, dajal razne izjave po časopisih in revijah, zato je vzbudil veliko pozornost tudi zaradi nekaterih izjav, ki niso v skladu z naukom Cerkve: osebno gledanje na kontracepcijska sredstva, na probleme homoseksualnosti, o seksualnih problemih »s šokantnimi oprijemi«.

Ob tej priložnosti se je zbralo v dvorani zavoda sv. Stanislava več kot 200 gostov in med njimi je bilo precej slovenskih kulturnih delavcev, politikov, duhovnikov in sodelavcev, ki so omogočili, da je radio zaživel. V kulturnem programu, ki ga je radio neposredno prenašal, so nastopili New Swing Quartet, glasbeni urednik Ivan Hudnik, peva Joži Kališnik in Tadej Sadar, citrar Miha Dovžan in zbor škofijske gimnazije.

Radio Ognjišče ima 15-urni vodeni program, ostali čas pa oddaja glasbo z aparaturnimi, ki omogočajo programirano oddajanje.

Sodelavci voditelji Radia Ognjišče bodo veseli, če bodo valovi njihovega radia segli tudi čez mejo in tako še z novo vezjo povezali zamejce z matično domovino. Na Tržaškem in Goriškem ga lahko slišite na frekvencah 107,5 (Sveta gora) in 91,2 (Tinjan). Vsak dan razen nedelje poteka v času od 16. do 19. ure primorski program iz studia v Kopru.

V svojem pastoralnem delovanju je zelo blizu ubogim, emarginiranim, zapostavljenim. A nekatere njegove izjave so čudne: »Ostali škofje nimajo toliko poguma, da bi stopili med zavržence in proklete.«

Pridobil si je naklonjenost pri revnejših kakor tudi pri nekaterih levičarskih in ekstremističnih skupinah, ki so rade postavljale tega škofa kot protiutež ostalim ter obsojali Cerkev, Rim, papeža, ostale francoske škofe, češ da srednjeveško preganjajo tega pogumnega škofa, ki presega vse ostale.

Razne njegove izjave pa so dokazovale, da se je vedno bolj oddaljeval od nauka Cerkve. Za mnenje o tem škofu so vprašali francoskega pisatelja Andreja Frossarda. Ta se je tako izrazil: »Mislim, da nekam pretiravamo z zadevo škofa Gaillota... Bil je pred vsemi mikrofoni in po vseh tv-studijih. Sedaj je normalno, da vse tv tekajo za njim. Ne strinjam se z vatikanskim postopkom, saj je ta škof dober, dosleden, poln ljubezni do bližnjega. Prepričan sem, da ga Vatikan ni obsodil zaradi njegovih karitativnih posegov, ampak zaradi njegovih izjav o dogmi, saj se strinja celo s teologom Drewermanom, ki je pravi uničevalec Cerkve. Gaillota podpira samo levica, ki ga predstavlja kot antikonformista. Gotovo ima papež podatke in poročila, ki jih jaz nimam.

Vedno bolj se je večal kontrast med Gaillotom in francoskimi škofi. Škofje so nasledniki apostolov, ki jih imenuje Kristusov namestnik. Ni se še slišalo, da bi neki škof spraval v dvom Kristusovo osebo; strinjal se je celo z znanim Scorsesejevim filmom »Zadnja Kristusova skušnjava«. Izjavil je, da je evangelij kakor vsaka druga knjiga. Škof se ne more tako izražati. Sv. Frančišek je bil velik reformator, toda nikdar ni obsodil Cerkve.«

Do sem znani Frossard.

Ali ne drži, da je škofovo poslanstvo stalno poučevanje Kristusovega nauka skupno z cerkvenim magisterijem, povezanim z ostalimi škofi in papeži?

Rim gotovo ni obsodil škofa Gaillota zaradi njegovih karitativnih del. Že izjave, ki jih je dal pisatelj Frossard, označujejo človeka, ki se je sam postavil izven glavne poti in Cerkve, ki ne more odobravati takega kvernega učiteljstva.«

Razumljiv je prah, ki so ga dvignile razne časnikarske agencije kakor levičarski in ekstremistični krogi. Za Cerkev ni to nič novega; nujen je pa poseg, ker poslanstvo učiteljstva vsakega duhovnika, toliko bolj škofa, mora biti v skladu z naukom Cerkve.

Tudi nedeljske izjave škofa Gaillota zvenijo nekam čudno: »Vodstvo Cerkve večkrat postopa, ne da bi upoštevalo mnenja ljudstva.« Govoril je o veri v neko Cerkev, ki je drugačna, bolj prosta, demokratična. »Izjava škofa, da mora biti Cerkev demokratična, je znak neke zmede, saj vemo, da je Cerkev hierarhična kot božja ustanova.

V današnjem svetu je tudi med verniki veliko zmede. Take izjave, ki so same po sebi hude in krivične, gotovo ne pripomorejo k jasnosti. Se posebej, če jih izraža škof. Sicer je škof Gaillot sklenil svoj govor: »Nadaljeval bom v povezanosti s Cerkvijo in tako prinašal božjo besedo ubogim.«

Naj Kristus drži svojo roko na naši glavi...

d.j.

Pomen katoliškega tiska

Mesec januar je posvečen katoliškemu tisku. Pisana beseda je danes izrednega pomena za vsakogar, ki hoče normalno živeti v našem svetu. Brez nje si ne moremo predstavljati ničesar več in tudi za Cerkev je tiskana beseda izjemnega pomena. Verski tisk, ki zajema tako revije kot časopise, knjige in druge publikacije, v zadnjem času pa tudi video posnetke-kasete, ki spremljajo knjige, je za Cerkev temeljnega pomena, ker lahko doseže vsakega bralca; tudi tiste ljudi, ki niso kristjani, a to lahko postanejo z branjem.

Med verski tisk spada tudi naš Katoliški glas, ki ga skušamo vsak teden znova narediti takšnega, da bi kar najbolje odgovarjal potrebam sodobnega kristjana v našem okolju in bil obenem tudi zanimiv za ljudi, ki cerkve sicer redno ne obiskujejo, a jih zanima naša stvarnost. Zavedamo se, da nam to ne uspeva vedno, saj je vendarle jasno, da smo tudi mi, ki delamo pri Katoliškem glasu, samo ljudje in kot taki tudi večkrat delamo napake. Temeljna naloga Katoliškega glasa je ta, da slovenske bralce v Italiji in deloma tudi v matični Sloveniji in v zdomstvu obvešča in vzgaja v krščanskem duhu. Krščanski etos torej! Njegova pomembnost pa je tudi v tem, da poroča o življenju Cerkve, tako o krajevni - naši Cerkvi - kot tudi o vesoljni Cerkvi in predvsem o novih silnicah in načinih krščanskega življenja.

Pri našem delu se moramo zavedati, da je pomembno, da se mora tudi Katoliški glas prilagajati času tako po vsebini kot po zunanji obliki. Danes ne moremo govoriti o naši družbi in o katoliški Cerkvi na enak način, kot se je to počenjalo pred tridesetimi leti. Časi se spreminjajo in mi z njimi; le krščanski etos, nauk evangelija, ostaja vedno enak in je temeljni kamen krščanstva v vseh dobah življenja človeškega rodu. To je tudi naše vodilo.

Ko sem omenil zunanjo obliko Katoliškega glasa, sem mislil na to, da je danes za sodobnega človeka nesporemljivo, če se zunanja podoba Katoliškega glasa ne prilagaja sodobnim grafičnim in oblikovalnim tokovom. Živimo namreč v dobi, ko je podoba (imidž, kot se temu reče z grdo tujko) zelo pomembna. In mislim, da prav tu večina katoliških časopisov in revij zelo šepa in to povsod po svetu. Znameniti snob Oscar Wilde, odlični pisatelj in genij, ki je šele po ječi in moralnem propadu spoznal Kristusa in je svoje srečanje z Bogom imenitno opisal v knjižici De profundis, je nekoč zapisal: »Res je, da obleka še ne naredi meniha, res pa je tudi, da so bili po večini ljudje, ki sem jih srečal v meniških oblačilih, zares menihi.« Hočem samo povedati, da se moramo zavedati, kako je pomembna tudi zunanja in sodobna podoba našega časopisa.

Katoliški glas, ki je v zamejstvu temeljni kamen verskega tiska, je odvisen tudi od vernikov in bralcev, ki ga redno prebirajo. Ti ljudje bi morali z nami, ki delamo v uredništvu, veliko bolj sodelovati, nam pomagati; opozarjati bi nas morali na napake in nam svetovati, čemu se mora Katoliški glas bolj posvečati. Obenem pa moramo še zapisati, da si Katoliški glas želi novih bralcev in novih sodelavcev. Vsakdo bo dobrodošel!

Prav bi bilo, ko bi se v mesecu verskega tiska malce bolj zamislili nad tem, kako malo beremo danes; in tudi nad tem, da premalo beremo knjige, revije in časnike. Verski list bi nam moral biti namreč opora pri vsakodnevni težavi in vodilo za boljše krščansko življenje. **Jurij Paljk**

29. januar - 4. navadna nedelja (leto C)

Zdravilo zoper predsodke

Če premoremo kaj iskrenosti, bomo priznali, da smo do ljudi, ki nam niso pri srcu, pogosto zelo pristranski, celo krivični v mislih, sodbah in ravnanju. Takšnemu odklonilnemu odnosu do nekoga brez utemeljenih razlogov pravimo predsodek. S predsodki smo bolj ali manj obremenjeni vsi od kraja, le da tega pri sebi ne vidimo, pri drugih pa nas močno bode v oči.

Ko je Jezus prišel v svoje mesto Nazaret, je šel - kot smo slišali prejšnjo nedeljo - kot veren jud sobotni dan v shodnico. Potem ko je na namig načelnika shodnice prebral odlomek preroka Izaija, je zbranim rojakom govoril. Kazalo je, da bo njegov govor naletel na ugoden odmev v njihovih srcih, saj evangelist Luka poroča, da so mu »vsi pritrjevali in strmeli nad radostnimi besedami, ki jih je povedal.«

Kmalu pa začnejo v Nazarečanih prevladovati predsodki, ki jih izraža vprašanje: »Ali ni to Jožefov sin?« ali z drugimi besedami: »Tale, sin tesarja, nam bo

solil pamet?« Jezuitski pater Ivan Škrinjar, doma iz Sežane, dolgoletni profesor Svetega pisma v Zagrebu, k temu dogodku pripominja: »Nazarečani se pohujšujejo nad vsem, kar vsak dan opazujejo v Jezusovi družini: stan brez posebnega ugleda, uboštvo in pomanjkanje, morda vsakdanje nepopolnosti Jezusovih sorodnikov... Pogubna je zanje malenkostna strast vaške nevoščljivosti.« Ko jih Jezus opomni, naj ne zapirajo svojih src pred resnico, ki jo slišijo iz njegovih ust, in naj se ne postavljajo za razsodnike, koga sme s svojo močjo ozdraviti in koga ne, jih to tako razjezi, da ga hočejo pahnuti v prepad. Predsodki so za mnoge ljudi nepremagljiva ovira za sprejem resnice. Predsodek namreč pomeni prostovoljno slepoto, zatiskanje oči pred resnico.

Zdravilo za te vrste slepoto je ljubezen. Prava ljubezen, ki ji apostol Pavel poje hvalospjev v drugem berilu današnje nedeljske maše: »se ne veseli krivice, vese-li se pa resnice.« Ljubezen odpre

razum, in sicer za Boga, ljubezen pomaga, da dobrohotno gledaš na ljudi okoli sebe. Premisleka je vredno spoznanje sv. Avguština: »Veliko resnico moraš objeti le z veliko ljubeznijo.«

V letih po drugem vatikanskem vesoljnem cerkvenem zboru so ponekod z velikimi predsodki gledali na stare oblike pobožnosti, na primer na rožni venec. Nekateri »pokoncilski gorečniki« so to molitev javno devali v nič. Indijski jezuit Anthony de Mello v svoji knjigi Ptičja pesem, v kateri so zbrana »zrna modrosti iz svetovnih verstev«, piše: »Včasih opazujem stare ženske, ki v cerkvi brez konca žebrajo rožne vence. Kako bi le moglo tako neurejeno mrmranje slaviti Boga? A vsakič, ko se zazrem v njihove oči ali opazujem njihove povzdignjene obraze, v srcu vem, da so bliže Bogu kot mnogi učenjaki.« Kaj naj rečemo šele o Materi Tereziji, ki rožnega venca nikoli ne da iz rok?

Silvester Čuk

POGLED V SLOVENIJO

Ljudje izgubljajo upanje v demokracijo, ker se spet uveljavlja totalitarna država

V Sloveniji so ljudje v obdobju komunističnega režima najbolj hrepeneli po demokraciji, ki edina lahko zagotavlja spoštovanje svobode, človekovih pravic in dostojanstva posameznikov, ki naj bi bilo pogoj za enake možnosti slehernega od nas, ki skupaj sestavljamo družbo in državo. Tedanja država in oblast sta sicer dolgo zatrjevali, da samo socializem lahko zagotovi srečo in blaginjo ljudem, toda ta zgodba ni bila nikoli prepričljiva, ker so jo življenje in izkušnje sproti zanikale. Celó Edvard Kardelj, vodilni partijski ideolog nekdanje Jugoslavije in usmerjevalec politike in odnosov v Sloveniji, je malo pred svojo smrtjo zapisal, da človekova sreča ni odvisna od partije ali politike, ampak od njega samega. Morda se je pred to izjavo, ki je zanikala njegovo politično življenje in teorije, ki se sicer nikoli niso uresničile, v slutnji spravil z resnico in nemara tudi z Bogom, kar bo nekoč morda odkrito in dokazano.

Pri ocenjevanju sedanjega stanja in razmer v Sloveniji seveda nismo izgubili zaupanja v demokracijo, ki je zagotovo najboljša od vseh dosedanjih političnih režimov in sistemov, kar jih je bilo v zgodovini. Toda resnica je taka, da politične stranke same poseblyajo demokracijo in določajo, kaj naj bi slednja bila oziroma kakšna bi morala biti. Ljudje so potisnjeni v položaj pasivnih opazovalcev dogodkov in dogovarjanj med strankami in tistega, kar se dogaja v parlamentu. Tako je bilo očitno, da so krščanski demokrati rešili s svojim glasovanjem predsednika vlade dr. Janeza Drnovška pred obtožbo, da je ob pogajanjih z Italijo prekršil ustavo in zakone ter prekoračil svoje pristojnosti. V zameno je stranka Lojzeta Peterleta dobila zagotovila o večjem vplivu Slovenskih krščanskih demokratov v državi in pri njenem vodenju. Sklepanje o tem, kako se odslej pogajati s konzorcijem mednarodnih poslovnih bank, ki hoče naši državi naprtiti vračilo večjega dela posojil, ki jih je bivša Jugoslavija najela v tujini, pa je državni zbor opravil celo na tajni seji. Ne vemo niti za

en sam podoben primer, ko bi parlament kake zahodne države o kateremkoli vprašanju, pa naj bi bilo še tako občutljivo, razpravljal na zasedanju, zaprtem za javnost. Pravi primer komedije ali pa nacionalne žaloigre pa je bila razprava v državnem zboru o interpelaciji proti obrambnemu ministru Jelku Kacinu. Soočili sta se dve opciji; tista, ki je na oblasti in ki je ministra zagovarjala in ga naposled s svojimi glasovi tudi »rešila«; in poslanci opozicije, med katerimi sta prednjačila Ivo Hvalica in dr. Jože Pučnik. Slednji so dokazovali krivdo ministra in njegovo odgovornost za razne domnevne zlorabe in za zmanjševanje obrambne sposobnosti slovenske vojske. Jelko Kacin bi sicer napravil najboljšo potezo s tem, da bi sam odstopil. Bolj zaskrbljujoče - s stališča državnih interesov in demokratične države - pa je spoznanje, da je obrambno ministrstvo pod nezakonitim nadzorstvom ljudi iz opozicijske stranke. Med parlamentarno razpravo je dr. Jože Pučnik to tudi priznal, češ da je pomembna resnica, ne pa metode, s katerimi se slednja odkriva in ugotavlja. Po tej logiki bi bila povsem neutemeljena tudi pritožba voditeljev Slovenske ljudske stranke Marjana in dr. Janeza Podobnika, češ da prisluškujejo njunim telefonskim pogovorom. Takšne pogovore pa imata iz stavbe parlamenta.

V Sloveniji je skratka tako, da stranke in njihovi voditelji odločajo o tem, kakšna je in kakšna mora biti demokracija. Tej tezi so se žal uklonili tudi mnogi časniki. Starosta slovenskih novinarjev Jurij Gustinčič, ki je poročal skoraj z vsega sveta, je nedavno dejal, da mu je »povsem nerazumljivo, zakaj se novinarji na Slovenskem med seboj obmetavajo z blatom. Česa takega nisem nikjer doživel.«

Najbrž se bo demokracija v naši državi začela laže in hitreje razvijati tedaj, ko se bodo »junaki slovenskega osamosvajanja« umaknili v pokoj ali iz politike. Vendar je to najbolj odvisno od izida državnozbornih volitev, ki bodo ob koncu leta 1996. F.Z.

Slovenska Istra na prehodu iz starega v novo leto

Tudi v Slovenski Istri smo zaključili staro leto kot sicer v vsej Sloveniji s krajevnimi volitvami in konstituiranjem novih občin. Ne eno ne drugo nam ni prineslo pretresljivih sprememb. Slovenska Istra je obdržala dosedanje upravno organiziranost, in sicer dve manjši občini (Izola in Piran) in eno (pre) veliko (Koper), ki po razsodbi ustavnega sodišča ne ustreza ustavnim in zakonskim kriterijem, za njeno reorganizacijo v nekaj manjših občin je bil zato postavljen rok treh let in pol. V vseh treh občinah bodo še naprej vladale levo-liberalne koalicije (ZLSD) ob verjetni podpori svetnikov iz vrst Zveze za Primorsko in lokalnih skupnosti Italijanov, ki imajo poleg par svetnikov, izvoljenih na strankarskih listah, še po 3 rezervirana mesta v občinskih svetih v Kopru in Piranu ter dve v Izoli, kar predstavlja od 10 do 20 odstotkov svetniških mest. Novost volitev je, ob Aureliju Juriju v Kopru, še drugi župan iz vrst italijanske skupnosti, in sicer Dr. Mario Gasparini v Izoli.

Z novim letom je tudi potekel mandat obalnemu izvršnemu svetu ter je bil tudi sicer z reorganizacijo lokalne samouprave ta organ ukinjen. Na treh občinah je, da z medsebojnimi dogovori poskušajo spraviti v življenje eno prvih »pokrajini« v Sloveniji ali pa najdejo drug način za urejanje zadev skupnega pomena (izgradnja vodovoda, cest, bolnišnice, ustanavljanje visokega šolstva, finansiranje pokrajinskega muzeja, arhiva id.). Ravno ob zaključku

mandata je obalnemu izvršnemu svetu uspelo postaviti morda enega temeljnih kamnov bodoče tretje univerze z ustanovitvijo republiškega raziskovalnega inštituta v Kopru.

V prvih dneh januarja pa je dnevni tisk prinesel tudi pomembno novico, da postaja namreč, v nasprotju z dosedanjimi stališči, cestna os Koper-Murska Sobota prednostna in da bo štiripasovnica Divača-Ankaransko križišče zgrajena že do leta 1999. Vest pomeni hkrati olajšanje za obalno gospodarstvo in predvsem za luko Koper in turistične operaterje in hkrati zaskrbljenost za prebivalce doline Rižane in njenih obrežnih naselij, saj naj bi v preteklosti na hitro sprejeti koridor avtoceste dobesedno zmasakriral in preklal na dvoje ozko dolino Rižane. Načrt je dvignil pokonci predvsem in najbolj prebivalce Dekanov, ki odločno terjajo nov premislek in izbor take variante (okrog Tinjana), ki bi se v največji možni meri ognila naseljenim krajem in prvorazrednim obdelovalnim površinam. Dolina je namreč že sedaj močno ekološko obremenjena (IPLAS, divji izpusti odpadnih voda, železnica, sedanja dolinska cesta id.). S skorajšnje rekonstrukcije koprške železnice (verjetno v dvotirno) in z načrtovano preusmeritvijo italijanskega cestnega tranzita za Istro in celo za Reko in Dalmacijo na Buzet, bo dolina utrpela dodaten ekološki udarec že brez avtoceste. Če ne bo posluha za zahteve prebivalcev, se obeta zelo hud

spopad. Z obremenitvami okolja smo namreč prišli že tako daleč, da se tako usodne odločitve ne morejo več, tako kot v preteklosti, podrežati samo računici, ampak predvsem zahtevam kakovosti življenja.

Milan Gregorič

Iskrice

V vseh teh letih smo tako hitro šli naprej, da se moramo sedaj vsaj za trenutek ustaviti in tako omogočiti našim dušam, da nas dohitijo.

Micheal Ende

Neki škof papežu: »Sv. oče, kar zdrav ste videti, boljši kot pred operacijo.« Papež: »Zaskaj ne greste na operacijo tudi vi?«

V najbolj napetih trenutkih političnega življenja, ki smo jih doživeli ob padcu prejšnje vlade, je bilo poročanje po državnih in privatnih tv-mrežah tako zmedeno, protislovno, kar se da enostransko, da si imel vtis, da vsakdo poroča o drugi državi.

In to naj bi bilo objektivno poročanje...

Za tolažbo sem raje prižgal Radio TS A. Kratko in še kar objektivno. Zares!

V Sloveniji se nadaljuje ostra propaganda proti Cerki. Med drugim si izmišljajo, da hoče obogateti.

Ko je šlo za postavljanje centra za

Še negotovost za slovensko manjšino

Tiskovna konferenca SSK ob prelomu leta

Na tržaškem sedežu tiskovne agencije ANSA se je v petek, 20. t.m., odvijala tiskovna konferenca Slovenske skupnosti ob prelomu iz starega v novo leto. Udeležili so se je deželna predsednik in tajnik Marjan Terpin in Martin Breclj ter pokrajinska tajnika za Trst in Gorico Peter Močnik in Aleš Figelj.

V svojem poročilu je tajnik Breclj nanizal vrsto problemov slovenske manjšine v Italiji, ki so v letu 1994 ostali nerešeni: od zaščitnega zakona pa do slovenskih televizijskih oddaj, javne rabe slovenskega jezika, poskusov racionalizacije šolskega sistema, razlaščanj, urbanističnih posegov in negotovosti, v kateri so naše najpomembnejše ustanove in organizacije. Vsa ta vprašanja so tudi v spomenici, ki jo je v prejšnjih dneh SSK poslala novemu italijanskemu ministrskemu predsedniku Lambertu Diniju.

Nadalje se je Breclj zavzel za obnovitev dialoga med Slovenijo in Italijo. Zaustavil se je pri zadnjih parlamentarnih in evropskih volitvah, omenil pa je tudi ustanovitev fronte manjšinskih strank, ki se je oblikovala 18. novembra lani v Bocnu. Ponovno se je zavzel za zajamčeno zastopstvo za manjšine v izvoljenih telesih, kritično pa je komentiral delovanje zadnjih

deželnih uprav. Breclj je tudi dejal, da bo stranka nadaljevala s prizadevanji za oblikovanje skupnega predstavništva oz. Narodnega sveta in z utrjevanjem strankine organizacije.

Spregovorila sta tudi pokrajinska tajnika Močnik in Figelj. Močnik je na kratko orisal položaj na Tržaškem, kjer je zavel nov veter sodelovanja med županom in odborom ter slovenskimi predstavniki. Spregovoril je o bodočih občinskih volitvah v Dolini, Zgoniku in na Repentabru, kjer bo treba najti sistem za skupen volilni nastop Slovencev. Spregovoril je tudi o notranji reorganizaciji stranke, zlasti o mladinski sekciji.

Figelj je kritično ocenil položaj na Goriškem, kjer je v bistvu prišlo do prekinitve dialoga med novo občinsko upravo in slovensko manjšino. Omenil je občinske volitve v Sovodnjah, Doberdolu in Števerjanu ter se ustavil ob pobudi za odpravljanje »zadnjega berlinskega zidu«, ki ločuje Gorico od Nove Gorice. Pri tem je dejal, da je zaman porušiti zid, če se ob tem ne odpravijo tudi predsodki do slovenske manjšine in nove slovenske države. Dokler se ne odpravi tega, ni mogoče misliti na resnično sodelovanje. (iž)

Tudi letos je Slovenska skupnost priredila v Gradnikovi kleti na Plešivem novoletno srečanje. Bilo je v petek, 20. t.m., in so se ga udeležili visoki predstavniki manjšinskih organizacij; slovensko vlado je zastopal minister za kulturo Sergij Pelhan, bila pa sta prisotna tudi državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj in slovenski konzul v Trstu Jože Šušmelj. Deželo FJK sta zastopala podpredsednik dežele Miloš Budin in deželni odbornik za kulturo Alberto Tomat, ki je dejal, da si želi dežela FJK sožitja ob meji in čimprejšnji vstop Slovenije v Evropsko unijo. Tajnik Slovenske skupnosti Martin Breclj pa je dejal, da si želi, da bi bilo leto 1995 za slovensko manjšino v Italiji uspešnejše, saj minulo leto ni prineslo manjšini nobenih vidnejših ugodnosti, zakon o globalni zaščiti Slovencev še čaka v Rimu, nerešenih pa je še mnogo drugih težav. Breclj si je tudi zaželel, da bi bila bližnja proslava 50-letnice osvoboditve spodbuda za utrjevanje sožitja ob meji, omenil pa je tudi napore za skupno manjšinsko predstavništvo. (foto SR)

prevzgojo uživalcev mamil, so bili v glavnem proti. Center je sedaj realnost le v samostanu na Kostanjevici.

Tega ne vidijo...

Po zadnjem štetju je v Italiji 6000 mož in žena, ki imajo nad 100 let.

Kdaj bodo verniki v Sloveniji nehali... z »vikendom« in se tako držali propagande nekdanjega režima? Rabimo raje dve starodavni besedi, ki spadata v kulturo našega

naroda: to sta sobota in nedelja.

Biti vernik je premalo, biti moramo tudi verodostojni!

Jeltsin je uničil Čečenijo, Čečenija je uničila Jeltsina, ki se igra z vžgalicami (kdo še z njim?) na smodniku azijskih držav.

Berlusconi o svojih ministrih: »Bil sem kakor modri princ z bučami: po moji zaslugi so postali parlamentarci.«

To ti je bila ministrska ekipa...

Center Aletti - kraj srečanja med Vzhodom in Zahodom

V palači iz druge polovice XIX. stoletja, nekaj korakov od Papeškega Vzhodnega Inštituta in bazilike Santa Maria Maggiore v Rimu, so jezuiti že leta 1992 odprli študijski in raziskovalni Center Aletti. Njegova dejavnost je povezana s poslanstvom, ki ga Družba Jezusova opravlja v Papeškem Vzhodnem Inštitutu.

Animirajo ga štirje jezuiti in štiri redovnice. Vodi ga slovenski jezuit p. Marko Ivan Rupnik. Vsi so specializirani v vzhodni teologiji in v drugih študijah, s katerimi lahko spremljajo individualne študijske programe gostov. Cilj Centra Aletti je v tem, »da bi se aktivno vključil v medkulturni dialog nove Evrope z iskanjem neke krščanske duhovne vsebine, ki bi predstavljala sintezo vzhodne in zahodne tradicije in postala živo tkivo za bodočnost Evrope v veri.« (Osservatore romano, 20. dec. 1994).

Janez Pavel II. v kapeli blagoslavlja Center Aletti, ki stalno deluje v tesni povezavi s sv. očetom.

Način, ki označuje dejavnost Centra, je vključevanje študijskega in raziskovalnega dela v območje medosebnega odnosa. Sobivanje gostov z ekipo, ki vodi Center Aletti, je priložnost za sodelovanje med posvečenimi in laiki brez razlik glede narodnosti, spola ali religije. Center spodbuja sožitje kristjanov pravoslavne, grško-katoliškega in latinsko-katoliškega obreda, da bi lahko vsakdo znotraj svoje specifične Cerkve kot kristjan raste v ljubezni edinega Kristusa (iz Statuta Centra Aletti). Dejavnost centra je prvenstveno namenjena intelektualcem iz Srednje in Vzhodne Evrope. Doslej je imel Center skupno 193 gostov (nekateri so se udeležili celotnega polletnega programa, drugi so se ustavili za mesec dni ali za krajše obdobje) iz Rusije, Belorusije, Češke, Slovaške, Bolgarije, Romunije, Slovenije, Hrvaške, Srbije, Ukrajine, Madžarske. Strokovnjaki se med bivanjem v Centru posvečajo osebnemu raziskovalnemu delu, poleg tega pa se pridružujejo ekipi, ki vodi Center Aletti, za skupen program refleksije. Dialog in raziskovanje posebno bogati še prisotnost drugih gostov, vidnih mednarodnih predstavnikov kulturnega akademskega, političnega in cerkvenega sveta, ki jih Center vabi na srečanje, kadar pridejo v Rim zaradi drugih obveznosti. Takih gostov je imel Center v akademskem letu 1993/94 približno 180.

Doslej je Center organiziral vrsto posvetov, simpozijev in študijskih seminarjev. Vsebinsko so pobudniki sledili dvema smernicama: prva je bila teološka značaja, druga pa je temeljila na iskanju, kako se lahko v današnji dobi ekonomske ga preho-

da srečajo teologija, duhovnost, kultura in družbeno-politična stvarnost, ki so danes v vse večjem razmerju medsebojne soodvisnosti. Temelj za načrtovanje bodočega delovanja Centra Aletti je predstavljal začetni posvet v juniju 1992; udeležili so se ga vidni intelektualci, laiki, pravoslavni, katoličani grškega in latinskega obreda iz vseh držav Srednje in Vzhodne Evrope. Prikazali so najnujnejše problematike, ki bi jih bilo potrebno v bodoče poglobiti. Na teološko-duhovnem področju so se potem zvrstili mednarodni strokovni seminar na temo »Duhovno očetovstvo med Vzhodom in Zahodom danes«, študijski seminar na temo »Religiozno čustvo« in simpozij na temo »Teozofija in sofiologija med Vzhodom in Zahodom«. Na vzporednem področju, ki izhaja iz ekonomske stvarnosti, pa so organizirali posvet na temo »Kulturne posledice ekonomske tranzicije«, ki so se ga udeležili predstavniki najpomembnejših ekonomskih šol iz Evrope in ZDA, ter simpozij na temo »Kritičen pregled na vlogo kristjanov v Vzhodni Evropi na družbenopolitičnem področju od leta 1989 do danes«.

Center organizira vsako leto tudi posebne tečaje za vzgojitelje tako na svojem sedežu kot na tujem. Doslej so člani ekipe Centra Aletti izvedli 14 tovrstnih tečajev v vzhodnih državah. S tem skušajo nuditi laikom, duhovnikom in redovnikom duhovno-teološko podlago, ki je leta in leta niso mogli biti deležni.

Center organizira tudi dopolnilne tečaje za vzhodnoevropske študente v Rimu na razne aktualne teme, kot so npr. nacionalizem, vpliv sredstev javnega obveščanja, inkulturacija...

Center je pripravil šestmesečni tečaj o vzhodni teologiji za inštitut Regina Mundi. Poleg tega pa je izdelal in vzdržuje poseben program o krščanskem Vzhodu danes na fakulteti za vzhodne cerkvene vede. Program je enakopraven navadnemu študijskemu programu. Člani, ki vodijo Center Aletti, sodelujejo z različnimi komisijami in pri raznih dejavnostih, ki jih organizira Kongregacija za Vzhodne cerkve. Center pa sodeluje pri svoji dejavnosti tudi z drugimi institucijami; med temi so univerza v Olomoucu na Češkem, Rimsko škofija, Sklad Vladimir Soloviev na teološki akademiji v Svetem Petrogradu, ljubljanska univerza, Karlova univerza v Pragi, Pedagoški inštitut v Novosibirsku, Državna univerza v Cluj-u v Romuniji.

Center je začel izdajati tudi novo serijo knjig v različnih jezikih, tudi vzhodnih. V dveh letih jih je izdal 11. Med njimi je tudi knjiga p. Marka Ivana Rupnika »L'arte - memoria della comunione«. Najprej so knjige izhajale pri založbi Edition Fates, ki ostaja sedaj založba francoskih tekstov Centra Aletti. V sklopu tega načrta pa se je rodila nova založba Lipa, ki so jo ustanovili laiki, prijatelji Centra Aletti. Beseda Lipa »v vseh slovanskih jezikih pomeni isto: drevo, ki je že v davnini bilo Slovonom tudi kraj srečevanja. Tudi založba želi predstaviti sodobna teološka razmišljanja, ki temeljijo na patristiki in vzhodni duhovnosti.« (Družina, 8. januarja, '95).

pripravil Damjan Hlede

Terapevtska skupnost Srečanje v Sloveniji

Po dolgem iskanju in potem ko je marsikdo v Sloveniji neprijazno zavrnil možnost za sodelovanje, je končno prišlo do otvoritve prve terapevtske skupnosti za narkomane v Sloveniji. Kot

Don Pierino v Novi Gorici

znano, gre za skupnost Srečanje, ki jo je v nedeljo, 8. januarja, na Kostanjevici pri Novi Gorici otvoril don Pierino Gelmini, duhovni oče in ustanovitelj te vrste terapevtskih skupnosti. Pri otvoritvi so sodelovali visoki predstavniki civilne in cerkvene oblasti, kar je dalo slovesnosti poseben pečat in priznanje. Kot v Italiji, prihaja tudi v Sloveniji do pojava, da zna prav Cerkev preko ustanove Karitas in v tem primeru frančiškanskega reda, dati prvi odgovor problemu narkomanije; v Italiji prihaja sicer večkrat do trditve, da Cerkev sama sebi priznava neke vrste ekskluzivnost na tem področju, vendar obstaja neizpodbitno dejstvo, da se laične sile in država prepočasno odzivajo narkomaniji. Prav posamezni duhovniki in razni redovi so največ pozitivnega ustvarili na tem področju; številne terapevtske skupnosti so nastale v že opuščeni samostanih, ki so tako znova oživele. Tudi v naših krajih imamo dve skupnosti Srečanje, in sicer v Krminu in v Ogleju, poleg tega pa obstajajo še druge terapevtske skupnosti v vseh večjih mestih dežele.

Zanimivo je dejstvo, da je bila izbrana prav Nova Gorica; brez dvoma gre za zelo problematično mesto, saj mu zaradi igralnic in zabavišč pravijo tudi slovenski Las Vegas. Ob tolikem denarju in lahkih zabavah pride nujno tudi do kroženja večjih količin mamil; ob meji se seveda prodaja teh snovi še posebno razvija. Je pripravljenost Nove Gorice za sprejem prve slovenske terapevtske skupnosti nastala zaradi zavesti, da gre za aktualen problem za mesto ali pa gre za pasivno sprejemanje mesta, ki je nekako za vse anestezirano? Vsekakor moramo dogodek pozdraviti, ker prinaša celo vrsto simboličnih pomenov: priznanje

italijanski pripravljenosti za sodelovanje, priznanje, da so problemi mamil enako prisotni na obeh straneh meje, izbira Kostanjevice, ki stoji prav v sredini obeh Goric.

Skupnost Srečanje spada med pedagoško rehabilitacijske strukture za narkomane; gre torej za ustanovo, ki zdravi zasvojenost z mamili z delom, s skupnim življenjem, z uvajanjem reda. Slovni na prostovoljnem delu in ne uporablja psihologov, zdravnikov itd. Šele v zadnjem času je zaradi novih predpisov italijanske zakonodaje prišlo do pomoči nekaterih profesionalcev pri zdravljenju. Ko obiščemo eno od skupnosti Srečanje, nas prevzema samostanski mir in tišina; člani skupnosti, ki šteje od deset do petnajst oseb, opravljajo vsak svoje delo v hiši, ali na vrtu, dnevni red vodi velik zvonec; zanimivo je tudi, da si sami pečejo kruh, kar je pomemben povezovalni element. Gre vsekakor za zelo primerno okolje, zlasti če ga primerjamo s kaosom, ki označuje življenje vsakega narkomana.

Velik problem je v tem, da samo zelo redki izberejo to obliko zdravljenja; računamo, da le kakih 10% narkomanov sprejme zdravljenje v terapevtski skupnosti, zato si moramo nujno postaviti problem ostalih. Za te skrbi, kolikor more, javna služba SERT, ki se mora seveda redno soočati z vsemi pacienti brez selekcije. Zato ni mogoča nobena primerjava med delom terapevtskih skupnosti in javnimi službami. Tudi republika Slovenija ne bo rešila problema narkomanije z nekaterimi takimi terapevtskimi skupnostmi, ampak bo morala kot vse zahodne države ustvariti strukturo, ki bo znala odgovoriti na zahteve, ki so povezane s pojavom narkomanije.

B.Š.

Iz Beneške Slovenije

V soboto, 21. januarja, se je v Kobaridu odvijalo drugo pomembno srečanje za Slovence iz videmske pokrajine. V hotelu Matajur so se Slovenci, ki živijo v Benečiji, Reziji, Kanalski dolini in v Gornjem Posočju srečali že petindvajsetič. Letošnja prireditev je bila torej slovesna ne samo zaradi visokega jubileja, temveč tudi zaradi prisotnosti dveh najvišjih predstavnikov slovenskih institucij: predsednika vlade J. Drnovška ter predsednika parlamenta oz. državnega zbora J. Školjča, ki je sam iz Breginjskega Kota.

V prisotnosti treh novih slovenskih županov, kulturnih delavcev, gospodarstvenikov, šolskih predstavnikov ter vseh tistih, ki delajo za plodno sodelovanje ob meji, so udeleženci zabeležili nezanimanje pokrajine oz. dežele, saj ni bilo niti enega njenega uradnega predstav-

nika.

Poslabšanje odnosov med Slovenijo in Italijo je omenil tudi dr. Drnovšek v svojem pozdravu. »Moja prisotnost na tem srečanju je tudi znak solidarnosti in razumevanja težav, ki jih preživlja slovenska skupnost v Italiji, ki žal trpi pogosto na lastnih ramenih nerazumevanja med dvema državama.« Beneški Slovenci se morajo namreč soočiti tudi z drugimi težavami, ki igrajo poglavito vlogo za slovensko prihodnost teh krajev. V teh dneh je namreč šolski skrbnik Giurleo ponovno opozoril na šolsko stanje v Benečiji in na prenikzo število otrok v gorskih vaseh; skrbništvo zato namerava združiti garmiško in srednjsko šolo spodutansko, sovojenjsko pa s špestrsko. Od petih šol bi torej ostali le dve.

Šolska problematika je v Benečiji

Slovenci v Parizu

V kapelici v Châtillonu, v predmestju velike francoske prestolnice, je nad oltarjem kip sv. Terzije Deteta Jezusa, najbolj priljubljene francoske svetnice, ki drži v naročju šop rdečih nageljnov...

V tej kapeli se vsako nedeljo zbira ob oltarju skupnost Slovencev, ki živijo v Parizu in okolici. Svoje korenine imajo v vseh slovenskih deželah od Štajerske do Primorske. Vsakogar, ki ima srečo jih vsaj malo spoznati, verjetno še najprej presenetijo njihova topla gostoljubnost, prijaznost in vedra domačnost. Radi prirejajo kulturne večere in skupaj praznujejo. Po svojih močeh zavzeto sodelujejo tudi v političnih procesih Slovenije; pomemben je bil njihov doprinos k temu, da je Francija sprejela osamosvojitve naše mlade republike. Tudi veleposlanik republike Slovenije v Franciji dr. Andrej Capuder rad zahaja mednje in jih seznanja z dogodki v matici.

Ob cerkvi je dom, ki ga vodi prelat g. Nace Čretnik, starosta pariških Slovencev, župnik in mladinski animator Primorec Silvo Česnik ter Martin Retelj. Za glasbeno oblikovanje svete maše že 18 let skrbi Janez Zorec, rojen v Argentini, ki je pred 23 leti študiral petje skupaj z Bernardo in Markom Fink; pred nedavnim smo ga Primorci malo pobliže spoznali kot človeka in astronoma preko bogate radijske oddaje in lepega intervjuja v Mladiki.

Precej je otrok, ki v domu obiskujejo vsako drugo nedeljo pred sv. mašo slovensko šolo in verouk. Pariške Slovence veže tudi list Korenine, ki ga sami izdajajo in katerega glavni urednik je goriška rojakinja Verena Koršič Zorn. Nekateri izmed njih so tudi redni in zvesti bralci Katoliškega glasa, mohorjevk in slovenskih časopisov ter revij.

Med v Parizu bivajočimi Slovenci je razmeroma veliko kulturnih ustvarjalcev, ki se napajajo v tokovih te kozmopolitske kulturne prestolnice Evrope. Naj iz množice teh omenim le tri: slikarke Marjanca Savinšek, skladatelj in muzikologa Kantušarja ter pisatelja, režiserja in fotografa Evgena Bavčarja.

Tudi v daljnem Parizu torej še živijo podalpski veseljaki, ki gojijo intimno sladkobo materinih besed; v njih lahko še ujameš živ utrip spomina na korenine...

DD

zapletena. Če lahko razumemo tako odločitev za racionalno, ostaja vendar dejstvo, da je šola tista, ki mora otroka učiti ljubezni do lastnega jezika in kulture; ko bo dorasel, bo namreč težje zapustil domačo zemljo. To je ena od glavnih poti, ki bo preprečevala praznjenje beneških dolin. Upati je, da spada ta odločitev med tiste, ki jih italijanska država ne bo izpolnila, vsaj ne v bližnji prihodnosti, čeprav je treba reči, da njena birokracija deluje pri takih odločitvah res bliskovito.

Erika Jazbar

Študija o Brižinskih spomenikih v Unescovem glasniku

Mednarodna organizacija UNESCO, ki pod okriljem OZN skrbi za kulturno in zgodovinsko dediščino ter za šolstvo po celem svetu, izdaja svoje glasilo tudi v slovenskem jeziku. Unescov glasnik izhaja v Ljubljani šestkrat na leto. Čeprav smo ga predstavili že lansko leto, še enkrat ponavljamo, da je to izredno lepa in bogata barvna revija, izrednega pomena za slovensko javnost; nanj bi morale biti naročene vse slovenske šole in veliko ljudi, ki jim je še mar za svoje korenine in zgodovinsko, umetnostno ter kulturno dediščino.

Za vse tiste, ki si želijo поблиže spoznati Unescov glasnik, povejmo, da ga lahko naročijo na naslovu: Mednarodni center Unesco za kemijske študije, Vegova 4, 61000 Ljubljana, Slovenija.

Zadnja številka Glasnika je v celoti posvečena jeziku. V Glasniku so tudi prispevki slovenskih jezikoslovnih strokovnjakov; dr. Marko Snoj izredno lepo piše o jeziku in njegovemu pomenu, medtem ko v daljšem študijskem eseju prof. Jože Faganel piše o temeljih slovenskega jezika, o Brižinskih spomenikih. V duhovitem in prijetnem slogu prof. Faganel, ki je strokovni svetnik pri Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede in dela v okviru Znanstveno-raziskovalnega centra SAZU, osvetli zgodovino, vlogo, pomen in aktualnost prvih zapisov v slovenskem jeziku. Objavljamo zaključek eseja, ki je zaradi svoje aktualnosti še kako zanimiv

za vse Slovence, posebno pa še za nas, Slovence v Italiji, ki smo vsak dan podvrženi pritiskom naroda in italijanskega jezika, tako da smo velikokrat v skušnjavi, da bi materin-slovenski jezik zatajili.

Jurij Paljk

Zaključek eseja z naslovom Brižinski spomeniki-prvine narodne samozavesti:

Čeprav so se do danes ohranili v pisni obliki, so dokument govornega jezika neke davne slovenske jezikovne izkušnje. Dragoceno je že dejstvo, da je freisinški škof Abraham (umrl je natanko pred 1000 leti) za svoje poklicno delo potreboval slovenska besedila. Torej drugačna po jeziku in zapisu od mnogih besedil, ki sta jih v srednji Evropo prinesla Ciril in Metod z učenci. Govori med drugim o posredovanju zahodnega krščanstva na civiliziran način - ne z mečem, marveč s poslušanjem »resnice« v posodi »lepe« žive besede. Opozarja, da sega naše zavestno govorniško izročilo že v prejšnje tisočletje (torej morda Slovenci le imamo govorniški talent, sicer ne bi danes prebivali tiskanih slovenskih govorov iz 16., 17. in 18. stoletja). Pri tem ni toliko pomembno, ali je govorniška mojstrovina BS II (Pridiga o grehu in pokori) »Če bi naš ded ne grešil...« sestavljena po kakšni predlogi (beri: strokovni literaturi tistega časa), ali ne. Odločilno je, da je bila sestavljena v jeziku vernikov in tolikokrat izvaja-

na (ne le improvizirana), da jo je bilo vredno zapisati (nekateri menijo po nareku tega jezika neukemu pisarju) in uvezati v sam škofovski kodeks.

Posebni pomen ima za Slovence tudi na videz zunanja okoliščina, da so namreč tisoč ali morda celo več let staro govornico zapisali z eno od različic latinične karolinške pisave, ki je obvladovala evropski (krščanski) Zahod od obeh otokov (današnje Irske in Anglije) na severu, do današnje Italije na jugu in osrčja velikega imperija Karla Velikega (npr. današnja Francija in Nemčija). Ljudstvo, ki je govorilo in razumelo to prvotno stopnjo slovenščine, je torej sodilo že tedaj v zahodnoevropski kulturni okvir, zato so njegov govor zapisali z enakim instrumentarijem kot ostale kulturne jezike tedanje civilizacije. Gre torej za znamenje neke samodejne sprejetosti v - danes bi rekli - evropsko krščansko družino.

Mora potem Slovenija po letu 1990 res moledovati za vstop v Evropo (vstop tja, kjer se izpričano nahaja vsaj že dobro tisočletje)? Ko bi slovenski politiki znali uporabiti prešpricano lekcijo o Brižinskih spomenikih, prav gotovo ne.

Ali ni vendarle Evropa dolžna pripoznati, da so Slovenci od nekdanjnj zgodovinsko-civilizacijsko-kulturno priznani del? Ko bi evropski politiki poznali med drugim fenomen Brižinskih spomenikov, prav gotovo da.

Razstava Paula Redferna v Katoliški knjigarni

V petek, 20. januarja, je bila v likovni galeriji Katoliške knjigarne otvoritev grafične in fotografske razstave ameriškega umetnika Paula Redferna, ki že vrsto let živi v naši deželi in govori zelo dobro slovenski jezik. Razstavo je uvedla prof. Lučana Budal, ki je tudi predstavila oba likovna kritika, ki sta o umetniku spregovorila nekaj besed. Likovnik in industrijski oblikovalec Fabio Smotlak je o Paulu Redfernu dejal, da je zanimiv predvsem zato, ker se ukvarja z računalniško obdelavo fotografije in z navidezno resničnostjo, za katero danes še ne moremo reči, ali spada samo v svet likovne umetnosti. O Redfernu je govoril tudi Luciano Berini v italijanskem jeziku.

Sicer pa je umetnik na goriško razstavo prinesel tudi računalnik, s katerim je gledalcem na neposreden način prikazal, kako obdeluje svoje fotografije in iz njih dela sa-

mosvoje umetniške slike-kolaže. Na razstavi ima Redfern tudi nekaj grafik iz osemdesetih let in več kolažev, v katerih uporablja tako fotografije kot razne druge materiale, s katerimi človeka sili k razmišljanju. Gledalce pa je najbolj zanimal tisti del razstave, v katerem Redfern uporablja računalnik za obdelavo več fotografij, iz katerih potem naredi samosvojo stvaritev. Kot fotograf je Redfern zelo samosvoj, lahko bi ga uvrstili med postmoderne fotografe, saj ga zanima tako detajl kot tudi narava, ki jo pa slika v zelo nasprotujočih si barvah.

Kolaži so zanimivi, ker umetnik uporablja fotografijo le kot osnovo, na kateri potem z različnimi materiali in grafičnimi rešitvami dodeljuje celotno kompozicijo. Umirjenost in notranje ravnovesje umetnika sta povsod prisotni kot mestoma tudi pretirana skromnost. Vse prisotne pa je najbolj očaral s

Umetnik ob svojih slikah

črnobelim triptihom, ki je razstavljen na osrednjem mestu galerije. S tem kolažem, dejansko tremi med seboj vezanimi kolaži, Redfern kaže na stisko sodobnega človeka. Na razstavi je tudi nekaj imenitnih grafik sodobnih ročnih ur. S temi grafikami je umetnik dosegel tudi pomembne uspehe na mednarodnem prizorišču.

Razstava bo odprta do 12. februarja med obratovanjem Katoliške knjigarne na Travniku.

-jupa-

Izšla je deseta številka revije Iniziativa Isontina

V teh tednih je v kioskih deseta številka goriške italijanske revije Iniziativa Isontina, ki sicer nosi še datum lanskega decembra. Številka revije je zelo zanimiva tudi za Slovence, saj prinaša kar nekaj člankov, ki se tičejo goriškega slovenskega sveta, posebno pozornost pa si zasluži v italijanščini prevedeni odlomek Franceta Bevka iz knjige Kaplan Martin Čedermac. Prevajalec Giovanni Tallone je iz teksta izbral znamenito Čedermacovo pridigo, v kateri slovenski duhovnik roti svoje vernike, naj nikar ne zatajijo svojega jezika, in jih prosi, naj ostanejo Slovenci. Prevod je tekoč in v zelo lepi italijanščini. Zani-

mivo je še dejstvo, da je prevajalec posvetil svoj prevod (gre za prvi prevod Čedermacove pridige v italijanski jezik!) nepozabni goriški pesnici Ljubki Šorli-Bratuž. Prav Ljubka Šorlijeva je v reviji zastopana s svojim pričevanjem, ki so mu dali naslov »Testimonianza del processo di Risiera«. Gre za strašno pričevanje, v katerem se pesnica spominja dni, ko so jo zaprli v »Žalostno vilo« v Trstu in jo mučili fašisti ter od nje zahtevali vrsto stvari, za katere sploh ni vedela. Revija Iniziativa Isontina prinaša več zanimivih člankov izpod peresa Sergia Tavana, Fulvia Monaia, Fornasirja, Vizzarija, Leprejeve, Mic-

colija, Faverija, Boscarola, Arbe, Miniussijeve in drugih. S tem, da revija posveča pozornost tudi slovenskemu delu prebivalstva na Goriškem v Italiji, se uvršča v tisti krog publikacij, ki jih je še zelo malo na Goriškem. S svojo širokogrudnostjo pa reviji uspe postaviti še en kamenček v mozaik, kateremu pravimo sožitje ob meji in sožitje med slovenskim in italijanskim narodom v Gorici. V ta namen je bila revija tudi ustanovljena: namreč zato, da bi raje podirala pregrade kot pa postavljala nove, da bi o zgodovini pisala veliko bolj odprto in resnično, kot pa to počenjajo drugi italijanski krajevni časniki. -jp-

NAŠA GOVORICA

NADA PERTOT

Že na koncu prejšnjega sestavka sem avtomatično prešla na drugo težavo, ki je zelo boleča in se stalno ponavlja v tisku in po radiu - raba svojilnih in povratno svojilnih pridevniških zaimkov. Za primer naj velja stavek: **Obiskal bom svoje prijatelje in se takoj vrnil.**

Najbolj enostavno je napisati ali reči, da bom obiskal prijatelje in se vrnil, če seveda ni kakih dvomov in je moj obisk namenjen tvojim, njegovim ali njenim prijateljem. Raba teh pridevniških zaimkov je v italijanščini zelo pogosta, v slovenščini pa tuja in odvec. Če pa je potrebno to pridevniško pojasnilo, pa bomo pogledali, kdo je v stavku osebek (Kdo bo obiskal?). Če so ti prijatelji osebki, bomo vedno rekli **svoj** v stavku, kjer je to nujno. Obiskal bom svoje in tvoje prijatelje in se vrnil. Tudi ti boš obiskal **svoje** prijatelje in **on svoje**.

Napačne zamenjave **svoj** z **njegov** ali **njen** se pa pod italijanskim vplivom skoraj ne moremo rešiti. **Svoj oče** je bolan, je dobesedno prevedeno iz italijanščine (Suo

padre e ammalato). V slovenščini pa je zakonitost, kot smo jo spoznali na začetku, drugačna. Kdo je bolan? Oče. Je bolan očetov oče? Prav gotovo ne, ampak je najbrž oče Petrov ali Pavlov ali pa Marijin ali pa tistega, ki ga imamo v mislih. Prav je torej le **njegov** oče ali **njen** oče. Namesto da bi rekli, da je **svoja** obleka zelo okusna, bomo torej rekli, da je **njena** obleka zelo okusna. Seveda pa bom **jaz** zadovoljna s **svojo** obleko, ki sem jo komaj kupila. (Jaz sem osebek in obleka je moja - osebka.)

Ukovski župnik Mario Garjup nas v svoji zadnji dragoceni in pretresljivi knjigi (Opzioni per il 3. Reich) tako poučuje: (**Analfabet je tisti, ki ne zna pisati in brati jezika, ki ga govori** (svojega jezika, torej!). Ne vem, koliko se zavedamo prednosti, ki jo imamo, ker smo pri nas že davno prerasli to ločnico, samo truditi se moramo, da svojo govornico varujemo pred lastno neobčutljivostjo, pred tujim vplivom ter pomanjkanjem ponosa in spoštovanja sogovornika in sebe.

Računalniki povečujejo brezposelnost v razvitem svetu

Da je razviti, t.j. zahodni svet v globoki krizi, to nam je že dolgo znano. Do nedavnega pa ni bilo v našem razvitem svetu še tako izrazito čutiti problema brezposelnosti, kakor ga je danes. Razviti svet je namreč prišel do meje, ko ne more več računati na to, da se bo še naprej razvijal in obenem vse ljudi zaposloval, če pa vemo, da v našem svetu dela na področju poljedelstva samo 3 do 4 odstotke ljudi, samo 20 odstotkov ljudi je zaposlenih v industriji in čez 75 odstotkov ljudi v tako imenovanih terciarnih dejavnostih. Tak svet nima prihodnosti, pravi profesor Paul Kennedz v svoji študiji z naslovom *Pripravimo se na XXI. stoletje*. Pojav in splošna uporaba računalnikov v naši družbi sta zadevo še poslabšala, vsaj kar se tiče zaposlenosti, saj računalniki omogačajo peščici oseb, da lahko opravi delo, za katerega je bilo prej potrebnih veliko ljudi. Mnogi so torej ob delo in jih tvrdke pošiljajo na cesto.

Malo manj pesimistična sta Chris Freeman in Luc Soete v svoji knjigi *Delo za vse ali brezposelnost za vse?* - Računalnik pogojuje tehnične spremembe ob vstopu v 21. stoletje. Po njunem mnenju bi moral računalnik omogočiti nova delovna mesta v razvitem svetu na najmanj

treh področjih: v zdravstvu, v šolskem sistemu in pa seveda v prostem času. Seveda to velja le za razviti svet, ker je t.i. tretji svet iz tega sklopa dobesedno odrezan: njega čakata vedno hujša beda in prenaselitev.

Trejo tezo o vplivu računalnika na sodobno družbo pa nam prispeva Stefano Zamagni, ki v knjigi *Informatična družba* trdi, da bodo računalniki omogočili človeku, da bo manj delal (manj ur dnevno, manj dni v letu) in bo tako imel več prostega časa, ki ga bo lahko posvetil prostovoljnemu delu, s katerim bo zadostil svojim notranjim, duhovnim potrebam. Zamagni seveda trdi, da bi se družba morala po celem svetu spreminiti, saj bi moralo priti do delitve bogastva in tudi uslug, kar naj bi informatizirana družba že bila sposobna izvesti, če le ne bi bila tako egoistična.

To so tri teze med številnimi, ki nakazujejo, katere probleme so v naš svet - poleg udobja seveda - prinesli računalniki. Vsem trem razmišljanjem je skupno to, da so njih avtorji prepričani, da razviti svet ne bo mogel več nadaljevati svojega pohoda v prihodnost, ne da bi se posvečal nerazvitemu in ubogemu tretjemu svetu.

-jp-

Gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega v Gorici

V okviru letošnje abonmajske sezone je v goriškem Kulturnem domu v ponedeljek, 16. januarja, gostovalo Mestno gledališče ljubljansko s komedijo Pridi gola na večerjo, v originalu Pyjama pour six (Pižama za šesterico), francoskega dramatika italijanskega rodu Marca Camoletija. Naslednjega dne je ponovitev odpadla zaradi nenadne bolezni v ansamblu. Organizatorji so zagotovili abonmentom, da bodo predstavo čimprej ponovili. Celotna situacijska komedija se odigrava v elegantnem vikendu, sicer bivšem kmečkem poslopju, kokošnjaku, svinjaku. Bogata in smotno izdelana scena nas uvede v malomeščanski puhli svet, ki misli samo na zabavo in prevaro. Dejanje se odvija v enem večeru, ko se pod isto streho znajde zakonski par z ljubimcem oziroma ljubimko. Poleg teh štirih oseb se med lažmi in prevarami znajde čisto nedolžni in nevedni tretji par: kuharica, najeta v agenciji, in njen mož, surovež po videzu, a mehak po srcu.

V lanskem sezoni je MGL z velikim uspehom predstavilo komedijo na Slovenskem. Tudi goriška publika jo je z navdušenjem sprejela in se ob njej sproščeno razvedrila. Pod izkušenim vodstvom znanega režiserja Zvoneta Šedlbauerja so delo izvajali sami mladi igralci, ki so prizore in osebe prikazali tehtno in temperamentno, predvsem pa živahno, iskriivo, tako da je predstava zmešnjav izzvenela prijetno in izredno zabavno.

Iva Koršič

Baklada med Gorico in Novo Gorico

Prejšnjo soboto so v Gorici in Novi Gorici priredili baklado, ki je imela humanitarne namen. Sedem tisoč ljudi, ki so se udeležili baklade, med njimi so bili celo ljudje iz Veneta, so namreč darovali simbolično vsoto denarja za izgraditev novega poslopja v Avianu z imenom Via di Natale 2. Stavba bo služila svojcem za rakom obolenih ljudi, ki se zdravijo v znanem avianskem onkološkem inštitutu. Množični sta v Gorici na Travniku spregovorila župana Gorice in Nove Gorice, nakar se je reka ljudi s svečami, baklami in drugimi lučkami odpravila čez mejni prehod v Novo Gorico in se preko Kostanjevice spet vrnila v mesto. Žal pa se baklade med Gorico in Novo Gorico ni udeležilo veliko Goričanov, ki so tako spet pokazali, da jih množične manifestacije, pa čeprav humanitarnega značaja, ne zanimajo preveč. (foto Studio Reportage)

Tudi v Gorici upada število rojstev

Teden, ki je minil, je prinesel marsikaj novega. Goriško sodišče je odločilo, da bo bivšega župana Antonia Scarana in bivšega podžupana Del Bena sodilo 16. februarja 1996. Senator Romoli, ki pripada Berlusconijevemu gibanju Forza Italia, je ostro kritiziral predlog občine Dolina o demilitarizaciji nekega dela obmejnega področja med Italijo in Slovenijo. Sedem tisoč ljudi se je udeležilo baklade Gorica-Nova Gorica, katere izkupiček je bil namenjen za izgradnjo centra Via di Natale 2, namenjenega za sodrniške bolnikov onkološkega centra pri Avianu. Poslanec Severne Lige Fontanini je predlagal, da bi prekinili patroliranje slovensko-italijanske meje, potem ko so v tragični nesreči umrli trije vojaki (med katerimi en Goričan), ki so se vračali iz te službe. Torej materiala še pa še. In vendar ne moremo mimo dejstva, da je bilo preteklo leto 1994 osmo zaporedno leto, odkar prebivalstvo v Gorici upada. Na zadnji dan leta nas je v Gorici bilo 38.058, to se pravi za 165 manj kot v letu 1993. Negativna razlika bi bila morda še večja, če bi je ne ublažilo priseljivanje v mesto.

Moj prvi vzgib ob teh podatkih je bil neke vrste sodba, češ da to ni nekaj normalnega. Saj vendar živimo v kraju, kjer je standard življenja med najvišjimi, kjer sta narava in urbanizacija v še kar dostojnem ravnovesju in tako dalje. Zakaj se torej ljudje tako redko odločajo za otroka? In vendar sem po kratkem premisleku spoznal, da je to nekaj povsem normalnega, celo čudno bi bilo, če bi ne bilo tako. Za to se je namreč naša sodobna družba zavestno odločila in to odločitev tudi javno izrekla. Torej je današnja situacija glede upadanja rojstev sad javne družbene odločitve.

Obdobje sedemdesetih let je med drugim znano po tem, da se je Italija z dvema referendumoma odločila za razporoko in za pravi-

co do splava. Ne da bi posegali v ideološki boj, ki je takrat vladal med taborom DA in taborom NE, kajti to ni naš namen, lahko rečemo, da se tiste odločitve zrcalijo danes v današnji situaciji. Sodobna družba se je odločila za to, da se z demokratično zakonodajo uredi odnos med ženo in možem ter da se z isto zakonodajo omogoči prekinitve nosečnosti. Ali je to prav ali ne, to sedaj ni pomembno. Dejstvo je, da se je neki pojem postavil nad to, kar je bistveno človeško, kar človeka določa kot osebo in kot skupnost. Zakon je postal več od življenja. In še: zakon je začel odločati o življenju. V urejanju družinskega življenja je zakon zamenjal ljubezen in nastale so pravice moža in pravice žene. Tako imata žena in mož pravico do tega, da z zakonom ukineta ljubezen, ki ju je naredila za stvaritelja življenja. In z zakonom je bila priznana pravica do ukinitve tega stvariteljstva. Kako naj torej pričakujemo drugačen razplet dogodkov?

Mislím, da se moramo vprašati, če hočemo le delno razumeti demografsko stanje naše družbe, ali je odnos med možem in ženo le pogodba, ali je to, kar pravi ruski filozof Soloviev: »Skrivnostna in začetna podoba Boga, po kateri je bil človek ustvarjen, se ne nanaša na katerikoli posamezni del človeka, temveč na resnično enost njegovih dveh temeljnih delov, moškega in ženskega.« In še se moramo zamisliti nad tem, ali sta spočetje in rojstvo le biološki proces, s katerima lahko razpolagamo po svoji volji. Ali pa je to, kar pravi cerkveni oče Kabasilas: »Utelešenje ni bilo zgolj delo Očeta, njegove Ljubezni in Duha, ampak tudi delo volje in vere Device. Brez dovoljenja Prečiste, brez deleženja njene vere bi bil ta načrt ravnato tako nemogoč kot brez posredovanja treh božjih Oseb.«

Julijan Čaudek

Trideset let neprekinjenega delovanja dramskega odseka PD Štandrež in komedija Kandidiraj, le kandidiraj! (2. del)

Krstna izvedba komedije Kandidiraj, le kandidiraj, slovenska noviteta, ki jo je za štandreške igralce napisal režiser, publicist in pisec Janez Povše, Ljubljčan po rodu, a že mnogo let naš someščan, je bila v štandreškem župnijskem domu 14. januarja, ponovitev pa v nedeljo, 15. t.m.. Naj omenim, da je Povše že za dvajseto obletnico dramskega odseka napisal zabavno igro Milijonarji v oblakih, ki je takrat doživela velik uspeh. Marsikdo je radovedno pričakoval prvo izvedbo Povšetovega dela, zato se je zbralo v soboto preveč gledalcev, tako da je bila dvorana pretesna. Med njimi so bili tudi ugledni gostje. Brez dvoma so se vsi čudovito zabavali, saj niso mogli zadrževati smeha. Avtor je zadel v živo, ker je komedija sodobna in se v njej zrcalijo naš zamejski prostor, naši politični trenutki, naše čisto zamejske zdrahe, naša majhnost. Kandidata, ki nastopata, se borita zagrizeno do onemoglosti vsak na svoji strani in gradita gradove v oblakih, sanjaje Rim, parlament, senat. Te pobožne želje se jima seveda ne uresničijo, saj na volitvah zmaga »vsemogočni« Berlusconi, onadva pa obljubita, da ne bosta več kandidirala, a bosta raje še naprej prijateljsko igrala na karte in se lepo imela. Avtorjeva domislja ob koncu zapleta - epilog je nekakšen bežen utrinek igre v igri - je nepričakovana in izvirna ter gledalca prijetno presenetila. Celotna komedija se odvija v zelo hitrem tempu; na odru si sledijo

igralci, vključeni v zmeraj nove situacije, tako da jim mora gledalec pozorno slediti, da mu ne uide kaka zabavna in krepka bodica. Za amaterje je tak ritem trd oreh, a so mu bili Štandrežci kos. Nosilec glavne vloge Božidar Tabaj je tokrat še bolj realistično in spontano izrisal svojega junaka in ponovno dokazal, s kakšno izredno lahkoto se zna živeti v dodeljeni vlogi. S prav tako naravnostjo se je z njim sukala na odru Majda Zavadlav Paulin in markantno odigrala zaskrbljeno pa tudi zelo angažirano ženo, ki je pripravljena storiti vse za moža kandidata. Oba igralca se neverjetno ujemata in dopolnjujeta ter znata ustvariti na odru veliko domačnost in jo posredovati občinstvu. Ob njiju nas je prijetno presenetil Marko Brajnik: sproščeno in s simpatičnim angleškim naglasom je podal svojega Franka, ki je vajen ameriških volitev z bogatimi volilnimi kampanjami in strategijami, zato ne more takoj razumeti zamejskih razmer. Brajnik že dolgo ni igral tako doživeto. Tudi Jordan Mučič, ki je zarisal soseda Pepija, se je dobro odrezal. Marjan Breščak pa je pristržno izoblikoval občasnno jecljavega vaškega posebneža Maria. Ne smemo mimo mlajših igralcev Marka Tabaja, Anite Lutman, Vanje Bastjančič in Danijele Puia, ki so bili letos boljše uigrani kot v lanskem predstavi. Prav gotovo so jim bile vloge domače, saj so odigrali svoje sovrstnike. Alenka Paškulín, ki je prvič stopila na odrske deske kot

Prizor komedije (foto SR)

igralka, je po začetni tremi dokaj samozavestno prikazala Pepijevo ženo Elizabeto. Seveda se za vsemi dobrimi igralci skriva mojstrska roka režiserja Emila Aberška, ki zvesto vodi štandreško skupino od leta 1978. Že drugič mu je pri izvedbi dela pomagal igralec PDG iz Nove Gorice Janez Starina.

Funkcionalno, a domačo sceno je izdelal dolgoletni sodelavec Lucijan Pavio, za luči pa je tokrat poskrbel mladi Dimitrij Brajnik. Za kulisami je pozorno sledila dogajanju na odru in šepetaje pomagala igralcem iz morebitnih zadreg šepetalka Marinka Leban. Predstava je bila res enkratna in tako »naša«, da bo gotovo doživela veliko uspeha po naših odrih. Če pa bi se kdo izmed tistih, na katere letijo avtorjeve puščice, čutil prizadetega, naj se spomni Prešernovih stihov: »Naj misli, kogar bi puščice te zadele, da na visoki vrh lete iz neba strele.«

O podeljevanju jubilejnih odlikovanj bo zapisano prihodnjic.

Iva Koršič

»Laiki, bodite bolj pogumni!«

V ponedeljek, 23. januarja, so se pod vodstvom goriškega nadškofa Antona Vitala Bommarca, dekana Antona Lazarja in msgr. Oskarja Simčiča sestali v dvorani glasbene šole v Katoliškem domu člani novega Štandreškega Dekanijskega pastoralnega sveta. Gre za prenovljen in pomlajen svet, ki ima pomembno vlogo biti vezni člen, most med škofijskim in župnijskim svetom.

Nadškof je na začetku orisal vlogo tovrstnega sveta in poudaril, da gre za telo, pri katerem sodelujejo za učinkovitejšo organizacijo pastore tako duhovniki kot redovniki in laiki. Še najbolj je spodbudil laike, naj čutijo s Cerkvijo ter živo in aktivno nastopajo v sodelovanju s predstavniki cerkvenih struktur. Na vabilo dušnega pastirja se je razvil pogovor z razjasnitvami in predlogi. Izvoljena sta bila tudi dva predstavnika novega sveta naše slovenske dekanije v škofijski pastoralni svet.

Na škofijski ravni se medtem - v duhu stalne duhovne prenovitve - za naslednja leta pripravlja sinoda (zadnja je bila leta 1941). Ta naj bi bila pomenljiv trenutek za celotno goriško Cerkev, srečanje med duhovniki in laiki, ki naj pogledajo v polpreteklo goriško zgodovino, analizirajo sedanjost in perspektive za prihodnost v optiki animacije župnij, dekaniij in škofije v novi evangelizaciji. DD

Društvo Hrast iz Doberdoba

14.12.1994 se je v župnijski dvorani v Doberdobo zbral občni zbor SKD Hrast.

Po poročilih tajnika, blagajnika in nadzornega odbora ter po pozdravih gostov je zbor izvolil nov vodilni kader.

Božič v Števerjanu

Praznik Gospodovega rojstva smo v Števerjanu obhajali na čim bolj domač, prijeten način. Fantje mladinskega krožka društva Sedej so že v adventnem času skrbno pripravljali lepe gibajoče se jaslice.

Novorojeno Dete smo pozdravili pri slovesni polnočnici. Mešani zbor Sedej pod vodstvom Bogdana Kralja je prepeval božične pesmi zamejskih skladateljev (Vrabca, Hareja, Merkuja); pri orglah je bila Lucija Valentinčič. Program je bil v celoti naštudiran na novo in petje iz mladih grl je kar prijetno zazvenelo v božično noč. Božično zorno mašo ob 10. uri so letos poleg mešanega zbora obogatili tudi otroški glasovi. Na koro je mešani zbor vodil Herman, orglala pa prof. Lojzka Bratuž. V cerkvi so otroci zapeli vstopno Poslušajte vsi ljudje in obhajilno pesem. Ob orglah je bila Irena Bednarich. Popoldne smo se udeležili petja litanij.

Že nekaj let se dogaja, da se nekateri mladi pevci mešanega zbora na Božič zvečer odpravijo na ogled jaslic po drugih cerkvah. To postaja že lepa navada. Naj poudarim, da ne gre za »turistično radovedno ogledovanje«. Že vsaj tretje leto zapored gremo najprej na Sveto goro, kjer zbrano zmolimo in kot zvesti pevci intoniramo nekaj božičnih melodij. V temni cerkvi, ki jo razsvetlujejo le brneče lučke ob jaslicah, ustvarjamo prijetno vzdušje miru in predvsem pristnega prijateljstva.

Prišlo je do imenovanja predsednika in »vestnega« odbora. Za predsednika je bil imenovan Claudio Peric, za podpredsednika pa Peter Ferfoglija. Sledi seznam drugih članov odbora: blagajnik Stanko Ferfoglija; tajnik Maurizio Peric; pomočniki tajnika: Noemi Lakovič, Mirjam Vescovi in David Pahor; gospodar Matej Ferfoglija; tehnik Mitja Ferfoglija; referenti za glasbo Lucija Lavrenčič in Aleksander Radetič; od-

Poleg božjepotne Svete gore smo letos obiskali še cerkvice na Kapeli (Kostanjevici) in cerkev Kristusa Odrašenika v Novi Gorici.

Mladinski krožek je tudi letos razpisal natečaj Moje jaslice, na katerega se je prijavilo lepo število otrok. Kot običajno, je bilo nagrajevanje na praznik Gospodovega razglasenja med vaško božičnico. Letošnjo božičnico so oblikovali otroci z igrice Jezušček in mali angelček Franke Ferletič, ki sta jo zrežirali Kristina Koršič in Franka Padovan. Ni seveda manjkala tradicionalna tombola. Na zakuski, ki je sledila, so nas obiskali trije mali kralji in zapeli znano kolednico: Prišli smo mi, kralji trije, Gašper, Miha, Boltežar...

Otroški zbor je nastopil na božičnici otroških zborov na Kostanjevici v Novi Gorici. Zapeli so ljudsko Tam stoji pa hlevček in lepo Prižgimo si lučke Lenčke Kupper ob spremljavi Orff-instrumentarja. »Naši« so odpeli svoj program z gotovostjo in izzvali navdušen aplavz občinstva, tako da je povezovalc ob napovedi naslednjega zbora dodal: »...ti zamejci so res od sile...«. Dekliški zbor Alenka je preteklo nedeljo sodeloval pri sveti maši na Kapeli z božičnim programom. Vodila jih je neutrudna Anka Černic.

Božična praznovanja so mimo. Števerjanci pa že programiramo dejavnosti za bližnjo prihodnost: konec meseca bo kulturni večer z diapozitivi, februarja pa bo cela vrsta zanimivih prireditev, kuharski tečaj itd. Valentina

govoren za tisk Dario Bertinazzi; nadzorni odbor pa sestavljajo Arnaldo Ferfoglija (predsednik), Franc Ferfoglija, Mario Ferletič in Gianni Vescovi.

Poleg teh zelo važnih točk je tekla beseda tudi o programu, ki naj bi ga izvedli med letom: Praznik pomladi (17. - 22. - 23. - aprila), razni koncerti in gostovanja pevskega zbora ter ureditev sedeža društva.

Dario Bertinazzi

S 4. Slovenija party-ja poziv k ustvarjanju normalne slovenske zavesti

Ta poziv je na 4. Slovenija party-ju, ki se je v organizaciji Slovenskega kulturnega kluba in Mladinskega odbora Slovenske prosvete odvijal v soboto, 21. t.m., ob 4. obletnici mednarodnega priznanja Slovenije, v Peterlinovi dvorani v Trstu, prišel iz ust slavnostnega govornika prof. Tomaža Simčiča. Le-ta je pred številnim občinstvom, ki je napolnilo dvorano, dejal, da mora normalna slovenska zavest sloneti na realnih dejstvih, na zdravem realizmu, na prepričanju, da je narodna zavest nekaj, česar si človek ne izbere sam in kar mora torej sprejeti; na dejstvu, da se po juniju 1991 poleg narodne vključuje tudi državniška zavest, in na tem, da slovenski narod presega meje republike Slovenije. To je Simčič povedal zaradi tega, ker se po njegovem mnenju v slovenski misli uveljavljata dva pogleda na slovensko državo: po prvem je strateško-politična umeščenost Slovenije dokončna, njena pot v demokracijo in blagostanje pa edina možna; po drugem pa je v Sloveniji težko najti, nekaj kar bi lahko imeli za pozitivno. Tudi vprašanje razmerja med slovensko manjšino v Italiji in matično državo je treba premisliti trezno in realistično: danes, ko so temeljne ustanove naše manjšine v zelo težavnem položaju, je treba še bolj utrditi vez med manjšino in matico; pomembno je, da Slovenija

Posnetek s Slovenija party-ja (Foto Kroma)

uvidi, da je močna manjšina tostran meje ravno tako v njenem življenjskem interesu.

Letošnji Slovenija party je udeležencem sicer ponudil bogat kulturni spored: po krajšem pozdravnem govoru predsednice SKK Francesce Simoni so člani gledališkega krožka SSK recitali odlomke iz knjig Severni križ Alojza Rebule in O domovina Toneta Kuntnerja; zatem je mešani pevski zbor Mačkolje zapel nekaj priložnostnih pesmi s Premrlovo Zdravljico, slovensko državno himno, na čelu.

Sobotne slovesnosti se je udeležilo tudi precej vidnih slovenskih političnih predstavnikov, tako matičnih kot zamejskih, med kate-

rimi velja omeniti predvsem slovenskega konzula v Trstu Tomaža Pavšiča in bivšega člana slovenskega predsedstva v času osamosvojitve Ivana Omana, ki je bil tudi častni gost 1. Slovenija party-ja. Oman je obudil spomin na čas, ko je slovenski narod postavil temelje za svojo osamosvojitve, in na čas osamosvojitve same ter pri tem poudaril, da je svoboda največja vrednota za človeka; žal je velik del slovenskih državljanov ne zna ceniti. Poudaril je tudi, da se je treba navaditi na dejstvo, da danes slovenski narod živi v nazorsko pluralni družbi, kar pomeni tudi, da so razne afere in polemike za pluralno in demokratično družbo nekaj povsem normalnega.

Ivan Žerjal

Dr. Drago Legiša v DSI

V ponedeljek, 23. t.m., je bil gost rednega ponedeljkovega večera Društva slovenskih izobražencev znani časnikar in politik dr. Drago Legiša. Predaval je na temo »Vrnimo se k politiki«. Svoje razmišljanje je podal v dveh delih: v prvem je govoril zlasti o italijanski situaciji, v drugem o zamejski stvarnosti.

Po mnenju dr. Legiše so politične stranke nenadomestljive v politični demokraciji, saj se preko njih izraža suverenost ljudstva. V Italiji ni odpovedala politika, ampak človek; odpovedali so politiki. Politika je služenje bližnjemu, za politikom mora vedno stati ideja, oblast pa ni najvišja vrednota.

Slovenci v Italiji nimamo še jasnih pojmov, nismo se še seznanili s stvarnostjo, s pravim stanjem in redom. Pri tem je dr. Legiša

obžaloval, da nimamo politične organizacije z močjo, vplivom in ugledom, ki bi ustrezali dejanski številčnosti manjšine. Tudi v tistih forumih, v katerih se odloča tudi o naši usodi, nimamo predstavnikov, oz. jih nimamo več (npr. v deželni svet). Za to smo delno in predvsem tudi sami krivi. Pri obravnavanju pomembnosti, ki jo ima za našo manjšino politična organizacija, se je dr. Legiša dal časa ustavit pri polemiki, ki jo je pred 28 leti imel s takratnim predsednikom Slovenske kulturno-gospodarske zveze Borisom Racetom, o kateri le-ta piše tudi v svoji knjigi Razlogi za vztrajanje.

Predavanju je sledila vsebinsko bogata razprava, ki se je vrtele predvsem okoli vprašanja skupnega manjšinskega predstavnika oz. Narodnega sveta Slovencev v Italiji.

Umrli je prof. Stanislav Kodrič

Pred kratkim je v visoki starosti (rodil se je namreč leta 1902) umrl dolgoletni profesor na naših srednjih šolah na Tržaškem prof. Stanislav Kodrič. Med obema vojnama je živel v Sloveniji in v Ljubljani dokončal pedagoško akademijo. Vse življenje je posvetil prav pedagoškemu poklicu. Po drugi svetovni vojni se je vrnil v Trst in tu poučeval na raznih slovenskih nižjih srednjih šolah, nazadnje dolgo vr-

sto let na Opčinah. V šestdesetih letih je pripravil, deloma skupaj z drugimi profesorji, skripta za pouk zgodovine v vseh treh letnikih nižje srednje šole. Skripta so izšla ciklostilirana v obliki knjige in so bila dolgo vrsto let uspešno v rabi. Sodeloval je pri sestavi oziroma pri prevajanju tudi nekaterih drugih učbenikov. Živel je za šolo, a se je zelo zanimal za vse dogajanje, zlasti za razmere v naši narodnostni skupnosti. Tako je več let sodeloval pri Narodni in študijski knjižnici. Bil je odprtega značaja in uglajenega nastopa ter je znal navezovati stike z vsemi. (mab)

Župnija Repentabor

Oglašamo se iz najmanjše tržaške občine: z Repentabra, kjer imamo znano Marijino božjo pot. Grič, ki s svojo staro in lepo cerkvijo gospoduje na našem Krasu, oživi predvsem avgusta meseca, ko sprejema romarje od vsepovsod, vendar je tudi med letom bogat z najrazličnejšo dejavnostjo. Repentaborska župnijska skupnost je sicer majhna, a glavna, in to predvsem po zaslugi njenega župnika Toneta Bedenčiča in zaradi požrtvovalnosti in prizadevnosti številnih župljanov. Predvsem je aktiven mešani cerkveni pevski zbor, ki je tudi pobudnik raznih dejavnosti v župniji. Tako smo imeli v tem mesecu zanimive pobude. Tri dni so otroci s svojimi družinami zimovali na Uskovnici. Zvečer je imel župnik Tone verska srečanja z otroki, doživeta pa je bila tudi skupna maša. Taka srečanja so pomembna, ker dajejo možnost, da starši in otroci preživijo skupaj nekaj brezskrbnih dni, obenem pa se utrjujejo vezi med družinami in člani župnijske skupnosti.

8. januarja je bilo v Kulturnem domu na Colu srečanje za starejše župljane. V dvorani se je zbralo res veliko ljudi, ki so sledili najprej kratkemu kulturnemu programu. Nastopila sta cerkveni mešani pevski zbor in otroški zbor. Tudi harmonikaš Dejan Rebecchi in njegov bratjec Martin s trobento sta prispevala kdobri volji. Loterija pa je srečnejšem prinesla res bogate darove. Na vrsti je bila družabnost z najrazličnejšimi dobrotami. Tako darove kot hrano in pijačo so prispevale razne gostilne, trgovine in družine. Napitnice smo zapeli najstarejšim župljanom, ki so se udeležili srečanja. Veliko jih

je imelo preko 80 let. Pesem je še dolgo donela v dvorani Kulturnega doma. Tudi na tej priložnosti se je pokazalo, kako se je več pripadnikov italijanske narodnosti, povečini poročenih z domačinkami, aktivno vključilo v delovanje naše župnije ob spoštovanju krajevnih značilnosti in kako, da je pomemben prispevek k njenemu življenju.

V soboto, 21. decembra, smo se župljani spet zbrali v velikem številu na Taboru, da bi tokrat praznovali župnikov rojstni dan. Neki udeleženec je hudomušno pripomnil, da bi mu iz srca voščil, da postane škof, a tega ne more, ker bi drugače izgubil svojega župnika. Vsa ta srečanja so pomembna, ker prispevajo k utrjevanju, spoznavanju in boljšim odnosom med ljudmi v vasi, kamor vse bolj vdira mestni način življenja in »drvenja«.

Župnik, ki je v preteklih letih vodil obnovitvena dela na Repentabru, ima te mesece ogromno skrbi z obnavljanjem Marijanišča na Opčinah. Na ta veliki načrt v korist zlasti mladim na Tržaškem želi v nedeljo, 29. januarja, opozoriti Dan odprtih vrat z ogledom prostorov in s kratko prereditvijo.

NM

Tržaški pevci v Kopru

V nedeljo, 22. t.m., se je v koprski stolnici odvijala druga ponovitev božičnega koncerta Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta. Združena ženski in moški zbor ZCPZ sta pod vodstvom Aleksandre Pertot ponovila spored, ki sta ga že izvajala v tržaški stolnici sv. Justa in v stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani. Z nedeljskim koncertom v Kopru se je sklenil niz nastopov.

Pod streho Marijanišča

TEČAJ PRIPRAVE NA ZAKON

Letošnji tečaj priprave na zakon se bo začel nekoliko poprek kot preteklo leto. Začetek bo 1. februarja. Srečanja bodo vsako sredo ob 20.30 v obnovljenih prostorih Marijanišča. Izjema je le zadnje srečanje, ki bo v ponedeljek, 1. marca.

Ob koncu bo vsak udeleženec dobil potrdilo o opravljenem tečaju.

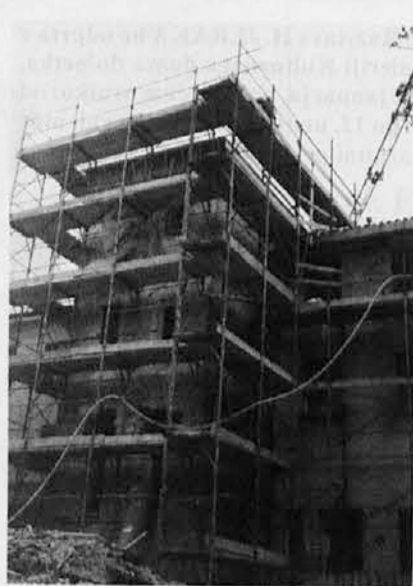
Sam tečaj gotovo ni odločujoč faktor pri oblikovanju nove družine. Prav gotovo pa bo vsakomur, ki želi skleniti krščanski zakon, poglobil vrednotenje zakona na sploh, osmislil pomembnost sklenitve cerkvene poroke, podal nekaj osnovnih smernic za življenje v dvoje ter nakazal nekaj praktičnih napotkov pri vzgoji otrok.

V tem letu bo to edini tečaj v slovenskem jeziku na Tržaškem. Zato so vabljeni, da se tečaja udeležijo vsi, ki se mislijo to leto poročiti v cerkvi.

DAN ODPRTIH VRAT

Dobro leto je minilo, ko je Marijanišče lansko leto ob praznovanju mladinskega vzgojitelja Janca Boska imelo Dan odprtih vrat. Dela so se komaj dobro začela.

Leto dni je mimo. Kljub težavam, tako finančnim kot gradbenim, so določena dela že končana. Marijanišče bo z letošnjim DNEM ODPRTIH VRAT na nedeljo 29. januarja dejansko odprlo vrata za omejeno delovanje. Dokončan je več ali manj le prvi del obnovitvenih del. Sem spada dvorana Finžgarjev dom, prvo in drugo nad-

Marijanišče obnavljajo

stropje s prenovljenimi sobami za seminarje in študente. Prav v teh dneh pa so končno stekla dela na drugem delu obnove Marijanišča. S tretjim delom obnove naj bi se končala celotna prenova in takrat bo tudi uradna otvoritev.

Kljub obnovitvenim delom delovanje ni nikoli zamrlo. Nemogoči pogoji niso zaustavili pevskega delovanja zborov Vesele Pomladi pod vodstvom g. Franca Pohajača, raznih tečajev in srečanj. Z odprtjem prenovljenega dela bodo pogoji delovanja za versko, kulturno in rekreativno dejavnost boljši, kar velja tudi za društvo Finžgarjev dom, ki ima svoj sedež v prostorih Marijanišča. Šele dokončna ureditev pa bo nudila prave pogoje za delovanje.

Dan odprtih vrat se bo začel s kulturnim programom in blagoslovom ob 17. uri. Nastopili bodo zbori Vesele Pomladi, ansambel Taims

Vzhodna liturgija

V okviru pobud tedna krščanske edinosti je bila v kapeli sv. Leopolda v Domju v nedeljo popoldne služba božja po vzhodnem obredu in starocerkvenoslovenskem jeziku, ki sta jo darovala g. Angel Kosmač in g. Jože Markuža. Maše se je udeležilo lepo število vernikov, ki so prisostvovali poldrugo uro trajajočemu obredu, ki je tako po vsebini kot po obliki izredno bogat in človeku daje občutek, da ni več na zemlji, ampak v nebesih. Od časa do časa je g. Kosmač prisotnim na kratko obrazložil posamezne dele obreda, katerega potek je spremljalo petje Ekumenskega zbora pod vodstvom dr. Zorka Hareja.

Abonmajski koncert GM

V petek, 20. t.m., je bil v Kulturnem domu v Trstu 4. abonmajski koncert Glasbene Maticice, na katerem sta nastopila ruski violinist Vasilij Meljnikov in domači pianist Aljoša Starc. Izvajala sta dela ruskih skladateljev Šnitkeja in Šoštakoviča, za dodatek pa še Rusko pesem Igorja Stravinskega.

v prvotni zasedbi in otroški zbor Zvonček. Spomin na pretekla dni ob obudil pogovor z nekaterimi, ki so živeli ali prihajali v Marijanišče.

Ob zakuski se bo srečanje nadaljevalo v prijetnem pogovoru in ogledu obnovljenih prostorov.

Vabljeni vsi prijatelji mladinskega dela in Marijanišča, še posebej pa vsi dobrotniki, ki podpirate to ustanovo.

B

Božičnica na Vrhu sv. Mihaela

V nedeljo, 15. januarja, je bil v cerkvi sv. Mihaela in Lovrenca koncert božičnih pesmi. Pobudo zanj je dala župnijska skupnost. Koncert so izvajali zbori MPZ Miren, MPZ Rupa-Peč in domači MIPZ Vrh sv. Mihaela.

Predstavnik nastopajočih zborov Pavel Budin iz Mirna je v pozdravnem nagovoru dejal, da se z nastopom v vrhovski cerkvi nekako sklepa krajevni krog srečanj. Z božično pesmijo so namreč obiskali cerkve najbližje okolice, s katerimi so tesno povezani. Te so: Rupa, Miren,

Peč, Oreholjve, Gabrje, Sovodnje, Bilje in Vrh sv. Mihaela. Osem božičnic v osmih prijaznih domačih božjih hramih, poleg božjepotnega na Mirenskem gradu. Dodal je, da se s tem uresničuje eden od namenov vsakoletnih srečanj, t.j. najprej doživeti slovenske božične pesmi.

Kot prvi je nastopil domači mladinski pevski zbor. Pod vodstvom Marjanke Čevdek je podal tri skladbe. Nato je zapel dve pesmi združeni moški zbor Miren-Rupa/Peč s tenoristom Andrejem Čevdkom kot solistom. S pesmijo

V galeriji Katoliške knjigarne v Gorici razstavlja svoja fotografska in grafična dela PAUL D. REDFERN. Razstavo si lahko ogledate po urniku knjigarne do 10. februarja.

A.N.P.I. - V.Z.P.I. GORICA v sodelovanju z AVL, ANED, ANPPA, in kult. društvom O. Župančič iz Štandreža vabi v petek, 27. jan., ob 20.30 v Kulturni dom A. Budal v Štandrežu na shod NARODNIH IN PARTIZANSKIH PESMI (ob 50-letnici osvoboditve 1945-1995). Program: otvoritev manifestacije; nastop pevskih zborov O. Župančič iz Štandreža, Podgora in P. Salvador iz Ronk.

V ponedeljek, 30. jan., bo ob 18. uri v galeriji Kulturnega doma v Gorici otvoritev razstave mladega tržaškega umetnika RADA JAGODICA. Razstava bo odprta do nedelje, 12. februarja, po naslednjem urniku: od 9. do 12. ure (ob delavnikih) ter v večernih urah med raznimi kulturnimi prireditvami.

Razstava H. JERAKA bo odprta v galeriji Kulturnega doma do petka, 27. januarja, po sledečem urniku: od 9. do 12. ure ter v večernih urah med raznimi prireditvami.

GODBA NA PIHALA Viktor Parma iz Trebče bo v nedeljo, 29. januarja, ob 17. uri priredila v kinodvorani v Bazovici vesel koncert. Vodi jo Leander Pegan.

LOPAR. V soboto, 28. t.m., bo pri nas kar živo. Popoldan in večer bomo napolnili s pestrim kulturnim sporedom. Ob 16.30 bo razgovor o problematiki razvoja naših vasi, kar pomeni, da ne gre le za našo vas, temveč za širšo istrsko problematiko. Ob 19. uri bo otvoritev razstave rezbarij Karmela Kleve, ob 20.30 pa bo srečanje z istrskimi pisatelji, z Alojzom Kocjančičem, Rafaelom Vidalijem, Marijo Franza in Neldo Vojka. Večer bodo sklenili loparski godci.

V nedeljo, 29. t.m., bo ob 17. uri v prostorih Marijinega doma v ul. Risorta 3 OBČNI ZBOR MARIJINE DRUŽBE. Vabljeni tudi zastopniki ustanov, ki se poslužujejo teh prostorov.

ZAHVALA

Ob odhodu ljube mame in none

Marije Poberaj

se vsem iz srca zavaljujemo za izražena sožalja ter občuteno zbranost, toplino in molitev na njeni zadnji življenjski poti. Hvala!

Žaljujoči svojci

Detece (Bratuž-Klanjšček) je združeni ženski zbor Miren-Rupa/Peč sklenil prvi del koncerta.

Župnik Viljem Žerjal je podal duhovno misel.

Drugi del koncerta je izvajal združeni mešani pevski zbor Miren-Rupa/Peč. Repertoar je obsegal 11 skladb. V dveh so kot solistke nastopile Mirjam Pahor, Damijana Čevdek in Tanja Lestan. Vodil je Zdravko Klanjšček, na harmonij pa je spremljal Anton Klančič. Ob sklepu koncerta je še

skupno zadonela prelepa Gruberjeva božična Sveta noč.

Predsednik MIPZ Vrh sv. Mihaela Marko Cotič se je nastopajočim zborom in vsem prisotnim zahvalil za udeležbo, župniku za duhovno misel, zborovodjem in pevcem za prelepo božično pesem.

Pevce in udeležence, čeprav jih je bilo zelo veliko, so vse povabili v novo klet domače gostilne Devetak na prigrizek in kozarec domače kapljice in čaja ter drugega. Pri tolikih pevkah in pevcih se je še in še

oglašala prelepa slovenska pesem. Pogovori, ki so se pletli, ter prijazno kramljanje so izražali veselje in željo po ponovnem srečanju cerkvi in domači družbi.

Remo Devetak

Na praznik sv. Frančiška Saleškega - zavetnika časnikarjev - so bile v Trstu, Gorici in v Vidmu sv. maše za časnikarje. V Vidmu je imela svoje mesto v liturgiji tudi slovenska beseda. Kdaj bo tako tudi v Trstu in Gorici?

DAROVI

Za popravilo zvonov v Štandrežu: namesto cvetja na grob pok. Roze Uršič nečaki Šturm 60.000, druž. R. Zavadlav 50.000, druž. A. Zavadlav 50.000; namesto cvetja na grob teti Lojzi Brajnik Peter, Ema in Radi Brajnik 100.000 lir.

Za župnijski dom v Štandrežu: v spomin dr. Antona Gregorčiča M.G. 100.000 lir.

Gabrje. Berta Devetak za cvetje v cerkvi 5.000; Angela Malič Klede za dvoranico 10.000 lir.

Za cerkev v Vipavskem križu: Kobal Maiella Paolina 50.000 lir.

Za KG: v spomin svojih rajnih darujeta Slavica in Mirko Košuta 30.000; Malalan Karlo 20.000; šolske sestre v. delle Doce 35.000; K.K. v spomin pok. Milke Sfiligoj 500.000 lir.

Za Kat. dom: Valantič Otilija 100.000 lir.

Za Sveto goro: N.N. v zahvalo 500.000; N.N. v čast Materi božji 50.000 lir.

Za društvo prijateljev bolnikov in invalidov Slovenije: Zinka in Darko 500.000 lir.

Neva Fonzari daruje po 50.000 lir za KG in Mladiko, po 100.000 lir za misijone, Sveto goro in Marijin dom v Rojanu, za potrebne pa 250.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: Norma Okretič v spomin na pok. Roberto Saleto 50.000 lir.

Za slov. misijonarje: Gallob Z. Jerica 1.000.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Olga Ožbot 50.000 lir.

Za misijone: L.L.S. v spomin gospe Marije Poberaj 100.000 lir.

POPRAVEK

V zadnji številki KG je bil v članku o pok. gospe Milki Sfiligoj pomotoma spremenjen priimek pokojnice. Namesto pravega imena Sfiligoj je bilo napisano Šiligoj. Sorodnikom in prijateljem se opravičujemo za neljub napako.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglašni in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV

NEDELJA KATOLIŠKEGA TISKA

V nedeljo, 29. januarja, bo v župnijski dvorani v Štandrežu ob 16. uri nastopila dramska skupina PDŠtandrežzigroneJanezaPovšeta

Kandidiraj, le kandidiraj!

režija Emil Aberšek

na programu tudi bogat srečolov vsi prisrčno vabljeni!

Sklad Mitja Čuk vabi na razstavo ilustracij Magde Tavčar in risb Darje Čelik

na Opčine, v dvorano Zadruga kraške banke do 1.2.1995. Ogled od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure, od 17. do 19.; v nedeljo od 10. do 12.

V sredo, 1. februarja 1995, bo gost društva JADRO iz Ronk Viktor Selva iz Štandreža,

ki bo pokazal zanimive diapozitive o naravi.

Srečanje bo na sedežu društva ob 20.15.

ŽUPNIJA RODIK in CERKVENI PEVSKI ZBOR

sporočata, da bo obletna sv. maša za skladatelja Ubalda Vrabca

v nedeljo, 29. januarja 1995, ob 10. uri v župnijski cerkvi v Rodiku. Pri sv. maši bo pel cerkveni pevski zbor iz Branika.

Izšla je glasbena kaset

vokalne skupine

KRILA

za Sklad Mitja Čuk

s slovenskimi ljudskimi, latinskimi in črnskimi duhovnimi pesmimi

Dobrodelni nakup - prijetno darilo!

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA

BALANTIČEV VEČER

Krstna izvedba nagrajenih skladb in podelitev priznanj.

O pesniku bo govorila prof. Lojzka Bratuž.

Izdajo izvirnih skladb na besedilo Franceta Balantiča bo predstavila prof. Franka Žgavec.

Četrtek, 2. februarja 1995, ob 20.30 v komorni dvorani ob Katoliškem domu v Gorici.

MLADINSKI KROŽEK F. B. SEDEJ

vabi

na ogled diapozitiv:

PERU' - EKVADOR

predvajal bo Rajko Petejan v petek, 27. januarja, ob 20.30 v Sedejevem domu.

Toplo vabljeni!

Petrolifera Goriziana

GORICA - Ulica Trivigiano 41 - Tel. (0481) 20671

plinsko olje za ogrevanje

maziva

pogonska goriva

avtoprevozi s cisterno

... telefonirajte nam, da bo zima topla, pri nas sta prijaznost in resnost Vam na razpolago

